

OPĆINA ERDUT

**Vrednovanje tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje)
Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine**

IZVJEŠĆE O PROVEDBI POSTUPKA SREDNJOROČNOG VREDNOVANJA „PLANA RAZVOJA OPĆINE ERDUT ZA RAZDOBLJE DO 2030. GODINE”

Osijek, lipanj 2026.

Sadržaj

1. SAŽETAK	5
2. UVOD	6
3. KONTEKST VREDNOVANJA – PLAN RAZVOJA OPĆINE ERDUT ZA RAZDOBLJE DO 2030. GODINE	7
3.1. Kratak opis stanja u Općini Erdut u promatranom razdoblju	7
3.2. SWOT analiza Općine Erdut.....	7
3.3. Usklađenost s višim aktima strateškog planiranja	10
4. OPIS PLANA RAZVOJA OPĆINE ERDUT.....	12
4.1. Vizija razvoja.....	12
4.2. Opća prioritetna područja i posebni ciljevi	12
4.3. Mjere za provedbu posebnih ciljeva	13
4.4. Strateški projekti	14
4.5. Financijski okvir	14
4.6. Ključni dionici	14
5. METODOLOŠKI PRISTUP	15
5.1. Opis metodologije vrednovanja	15
5.2. Pitanja za vrednovanje	15
5.3. Metode prikupljanja i analize podataka.....	16
5.4. Ograničenja istraživanja	17
6. NALAZI – PITANJA ZA VREDNOVANJE I ODGOVORI	18
6.1. Kriterij vrednovanja: Važnost (relevantnost)	18
a) Pitanje za vrednovanje: Jesu li posebni ciljevi Plana razvoja definirani u skladu s razvojnim potencijalima i potrebama korisnika?	18
b) Pitanje za vrednovanje: Jesu li posebni ciljevi Plana razvoja definirani u skladu s načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem?	18
c) Pitanje za vrednovanje: Jesu li pokazatelji ishoda relevantni za ostvarenje posebnih ciljeva i intervencijske logike Plana razvoja?.....	19
6.2. Kriterij vrednovanja: Usklađenost (koherentnost).....	19
d) Pitanje za vrednovanje: Postoji li unutarnja i vanjska usklađenost Plana razvoja?	19
e) Pitanje za vrednovanje: Omogućuje li intervencijska logika Plana razvoja usklađenost (koherentnost) i logičku povezanost?	20
6.3. Kriterij vrednovanja: Učinkovitost (efikasnost).....	20
f) Pitanje za vrednovanje: Je li provedbeni okvir Plana razvoja učinkovit?.....	20

g) Pitanje za vrednovanje: Očekuje li se da će posebni ciljevi Plana razvoja biti ostvareni do kraja provedbe Plana razvoja?	21
h) Pitanje za vrednovanje: Je li sustav praćenja i vrednovanja provedbe Plana razvoja dobro osmišljen?.....	22
6.4. Kriterij vrednovanja: Djelotvornost (efektivnost, opravdanost)	23
i) Pitanje za vrednovanje: Koji je napredak u provedbi Plana razvoja do sada postignut?	23
6.5. Kriterij vrednovanja: Učinak	24
j) Pitanje za vrednovanje: Do koje mjere provedba Plana razvoja doprinosi ostvarenju prioriteta smjerova Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine?	24
6.6. Kriterij vrednovanja: Održivost	25
k) Pitanje za vrednovanje: Postoji li stvarna korist provedbe Plana razvoja? Procjenjuje li se vjerojatnost nastavka trajanja pozitivnih učinaka?	25
7. ZAKLJUČCI I POUKE POSTUPKA VREDNOVANJA (engl. <i>LESSONS LEARNED</i>)	26
7.1. Opći zaključci	26
Zaključak 1: Relevantnost – Plan razvoja je relevantan i opravdan	26
Zaključak 2: Usklađenost – Plan razvoja je koherentan i usklađen.....	26
Zaključak 3: Učinkovitost – Provedba je umjerena do dobra, s naglaskom na razlike između posebnih ciljeva.....	26
Zaključak 4: Djelotvornost – Ostvaruje se opravdanost intervencije.....	26
Zaključak 5: Učinak – Plan razvoja generira pozitivne učinke koji nadilaze planirane ishode	26
Zaključak 6: Održivost – Pozitivni učinci imaju visoku vjerojatnost nastavka, uz uvjet kontinuiranog financiranja	27
7.2. Pouke postupka vrednovanja (<i>Lessons Learned</i>)	27
8. PREPORUKE	29
9. PRILOZI	33
9.1. Opis i vremenski plan provedbe postupka vrednovanja te opis korištene metodologije vrednovanja i ograničenja istraživanja.....	33
9.1.1. Vremenski plan provedbe postupka vrednovanja	33
9.1.2. Opis korištene metodologije vrednovanja i ograničenja istraživanja	33
9.2. Popis izvora podataka i dokumenata korištenih tijekom provedbe postupka vrednovanja	34
9.3. Pregled ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda.....	34
9.4. Pregled mjera i pokazatelja rezultata tijekom provedbe Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine – u 2023., 2024. i 2025. godini	36
9.5. Status provedbe strateških projekata važnih za razvoj Općine Erdut do 2030. godine.....	38

Popis tablica

Tablica 1. Prikaz stanja Općine Erdut u tematskom području Okoliš i infrastruktura	8
Tablica 2. Prikaz stanja Općine Erdut u tematskom području Okoliš i infrastruktura	8
Tablica 3. Prikaz stanja Općine Erdut u tematskom području Turizam, poljoprivreda i poduzetništvo ..	9
Tablica 4. Prikaz stanja Općine Erdut u tematskom području Javno upravljanje	10
Tablica 5. Prikaz usklađenosti Plana razvoja Općine Erdut s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine.....	10
Tablica 6. Intervencijska logika Plana razvoja, posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda.....	12
Tablica 7. Status ostvarenosti posebnih ciljeva tijekom provedbe Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine postignutih u 2025. godini	20
Tablica 8. Preporuke za poboljšanje provedbe Plana razvoja Općine Erdut za provedbeno razdoblje 2026.-2030.	29
Tablica 9. Vremenski plan provedbe postupka vrednovanja	33
Tablica 10. Pregled ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda provedbe Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine – u 2023., 2024. i 2025. godini	34
Tablica 11. Pregled mjera i pokazatelja rezultata tijekom provedbe Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine – u 2023., 2024. i 2025. godini	36
Tablica 12. Status provedbe strateških projekata važnih za razvoj Općine Erdut do 2030. godine	38

1. SAŽETAK

Izvrješće o provedbi postupka srednjoročnog vrednovanja Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine (dalje u tekstu: Plan razvoja) izrađeno je u skladu s Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 44/23) te u skladu sa strukturom propisanom Prilogom 1. navedenog Pravilnika. Cilj postupka vrednovanja je dati neovisnu ocjenu relevantnosti, usklađenosti, učinkovitosti, djelotvornosti, učinka i održivosti Plana razvoja Općine Erdut u referentnom promatranom razdoblju 2023.–2025. godine.

Plan razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine usvojen je 21. ožujka 2023. godine odlukom Općinskog vijeća. Njime je definirana vizija razvoja Općine, 9 posebnih ciljeva raspoređenih u 4 opća prioritetna područja, 14 mjera te 10 strateških projekata, s ukupnom alokacijom od 30.222.186,75 EUR za cjelokupno provedbeno razdoblje.

Analizom podataka i statusa ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda te mjera i pokazatelja rezultata za 2023., 2024. i 2025. godinu utvrđeno je sljedeće:

- Od 22 praćena pokazatelja ishoda, 8 je ostvareno ili premašilo ciljne vrijednosti, 4 su na dobrom putu prema ostvarenju do 2030., 5 pokazuje stagnaciju ili ograničen napredak, a 5 bilježi negativan trend ili je bez napretka.
- Najznačajniji napredak ostvaren je u područjima zaštite okoliša (stupanj recikliranja porastao s 12% na 34%, ciljna vrijednost 25%), energetske obnove (15 objekata, cilj 15), kulture i sporta (rashodi za sport: 79,53 EUR/st., daleko iznad cilja od 40 EUR), civilne zaštite (23 od 18 ciljanih članova) te turizma i gospodarskog razvoja (turistički dolasci prešli ciljnih 600 s 689 u 2025. godini pa do 1.093).
- Ključni razvojni izazov ostaje demografska komponenta: udio djece od 0 do 14 godina smanjio se s 10,60% (polazna vrijednost) na 8,15% u 2025. godini, dok ciljna vrijednost iznosi 13%. Stopa rizika od siromaštva ili socijalne isključenosti zadržala se na 30% (cilj 20%), što reflektira strukturne socioekonomske uvjete koji premašuju kapacitet isključivo lokalne intervencije.
- Intervencijska logika Plana razvoja interno je koherentna i logički konzistentna, a posebni ciljevi su usklađeni s NRS 2030. i Planom razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine.
- Provedba strateških projekata je u tijeku, no tek je manji dio u poodmakloj fazi realizacije. Ubrzanje provedbe kapitalnih investicija i jačanje apsorpcijskih kapaciteta za EU fondove ključna su preduvjeta za ostvarenje svih posebnih ciljeva do 2030. godine.

Na temelju provedenog vrednovanja, Tim za vrednovanje formulirao je 10 preporuka koje su usmjerene na: (1) intenziviranje demografskih mjera s naglaskom na privlačenje i zadržavanje mladih obitelji; (2) ubrzanje provedbe strateških infrastrukturnih projekata; (3) jačanje apsorpcijskih kapaciteta za EU fondove; (4) unapređenje sustava praćenja i izvještavanja; te (5) horizontalno jačanje suradnje s Osječko-baranjskom županijom i nacionalnim tijelima u rješavanju strukturnih izazova koji premašuju domašaj lokalne samouprave.

Ocjena Tima za vrednovanje je da postoji opravdanje za nastavak i intenziviranje provedbe Plana razvoja Općine Erdut za preostalo razdoblje 2026.–2030., uz neophodnu prilagodbu provedbenih kapaciteta i aktivnosti sukladno formuliranim preporukama.

2. UVOD

Plan razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine izrađen je i donesen 21. ožujka 2023. godine, Odlukom o usvajanju Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine (KLASA: 302-01/22-01/1, URBROJ: 2158-18-01-23-7). Predmetni dokument predstavlja Izvješće o provedbi postupka srednjoročnog vrednovanja Plana razvoja Općine Erdut do 2030. godine.

Sukladno Pravilniku o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine, br. 44/23), Plan razvoja Općine Erdut podliježe postupku vrednovanja:

1. Tijekom izrade – prethodno vrednovanje (*ex-ante* vrednovanje) Plana razvoja;
2. Tijekom provedbe – srednjoročno vrednovanje (*interim* vrednovanje) Plana razvoja – koje je predmet ovog Izvješća o vrednovanju Plana razvoja Općine Erdut do 2030. godine;
3. Nakon provedbe – naknadno vrednovanje (*ex-post* vrednovanje) Plana razvoja – planira se provesti po završetku provedbe Plana razvoja Općine Erdut do 2030. godine.

Svrha postupka vrednovanja je davanje neovisne ocjene i usporedbe stupnja ostvarenosti posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda, relevantnosti i opravdanosti tijekom razdoblja provedbe Plana razvoja Općine Erdut, kao i osiguravanje podataka donositeljima odluka za informirano donošenje odluka tijekom djelovanja u cilju poboljšanja uspješnosti provedbe, odnosno eventualnih izmjena i dopuna akta strateškog planiranja.

Tim za vrednovanje je, sukladno Pravilniku, do sada isporučio sljedeće dokumente:

4. *Početno izvješće o vrednovanju (srednjoročno vrednovanje) Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine* – isporučeno 30. travnja 2026., s početnim nalazima, obrazloženjem metodologije, pitanjima za vrednovanje i planom rada Tima za vrednovanje;
5. *Izvješće o napretku u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima provedbe postupka vrednovanja tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) „Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine“* – isporučeno 7. svibnja 2026., s napretkom u prikupljanju i analizi podataka te privremenim zaključcima.

Predmetno Izvješće o provedbi postupka vrednovanja predstavlja završni dokument koji objedinjuje cjelovite nalaze, zaključke, pouke i preporuke postupka vrednovanja.

Predmet i primarni izvori vrednovanja bili su dokumenti dostavljeni elektroničkim putem od strane Naručitelja, a koji su prikazani u Prilogu 9.2. Struktura Konačnog izvješća o vrednovanju Plana razvoja Općine Erdut do 2030. godine, u skladu s Prilogom 1. Pravilnika, sastoji se od sljedećih dijelova:

- (1) Sažetak
- (2) Uvod
- (3) Kontekst vrednovanja – Plan razvoja Općine Erdut do 2030. godine
- (4) Opis Plana razvoja Općine Erdut do 2030. godine
- (5) Metodološki pristup
- (6) Nalazi – pitanja za vrednovanje i odgovori
- (7) Zaključci i pouke postupka vrednovanja
- (8) Preporuke
- (9) Prilozi

3. KONTEKST VREDNOVANJA – PLAN RAZVOJA OPĆINE ERDUT ZA RAZDOBLJE DO 2030. GODINE

Općina Erdut, kao jedinica lokalne samouprave, osnovana je 1993. godine. Obuhvaća četiri naseljena mjesta: Aljmaš, Bijelo Brdo, Dalj i Erdut, a sjedište Općine je u Dalju. Općina Erdut dio je Osječko-baranjske županije i prostire se na 157,78 km². Općina se nalazi u istočnom dijelu Republike Hrvatske i pripada NUTS 2 regiji Panonska Hrvatska. Općina Erdut ruralno je područje smješteno na krajnjem istoku Republike Hrvatske, a karakterizira je povoljan geografski položaj u Panonskoj nizini, bogata povijesna i kulturna baština, plodno zemljište, vinogradarstvo i vinarstvo, te vodotoci Drave i Dunava.

Gospodarsku osnovu Općine Erdut čine poljodjelstvo, vinogradarstvo, vinarstvo, stočarstvo, voćarstvo, građevinarstvo, trgovina i ugostiteljstvo. Općina Erdut dio je Urbane aglomeracije Osijek. Posebno se ističe vinogradarstvo i vinarstvo – na vinskoj cesti ovog područja nalazi se 9 vinarija smještenih u Aljmašu, Erdutu i Dalju, a Erdutsko vinogorje prepoznatljiv je brand povezan s Eurovelo Dunavskom rutom.

3.1. Kratak opis stanja u Općini Erdut u promatranom razdoblju

Što se tiče specifičnosti situacije u promatranom razdoblju 2023.–2025. godine, u 2023. godini znakovitija promjena na razini Republike Hrvatske bio je prelazak na euro kao službenu novčanu jedinicu i zakonsko sredstvo plaćanja te ulazak u schengenski prostor 1. siječnja 2023. godine. Na području Općine Erdut nije bilo značajnijih gospodarskih, društvenih i političkih promjena koje bi utjecale na mogućnost planiranog provođenja definiranih posebnih ciljeva. U 2024. godini održani su izbori za Hrvatski sabor, Europski parlament i predsjednika Republike Hrvatske.

Promatrano razdoblje obilježilo je nekoliko značajnih događanja na globalnoj razini koja su uzrokovala ekonomske, zdravstvene i društvene šokove: nastavak pandemije virusa COVID-19, globalna inflacija i poremećaji u opskrbi, osobito energentima i sirovinama, kao i ratna zbivanja na teritoriju Europe te gospodarske i sigurnosne posljedice koje iz njih proizlaze. Navedena događanja na globalnoj razini potencijalni su rizik daljnjim aktivnostima koje se poduzimaju u realizaciji posebnih ciljeva definiranih Planom razvoja.

U društvenom kontekstu, Općina Erdut, kao ruralno područje smješteno na krajnjem istoku Republike Hrvatske, susreće se s kontinuiranim negativnim demografskim trendovima. Broj stanovnika Općine Erdut bilježi kontinuirani pad, a u 2021. godini Općinu naseljava čak 25,62% manje stanovnika nego 2011. godine – što je znatno veći pad od prosjeka Osječko-baranjske županije (-15,41%) i Republike Hrvatske (-9,64%). Vitalni indeks stanovništva iznosi prosječno oko 30, što znači da na 100 umrlih osoba dolazi tek 30 živorođenih. Udio djece od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu u polaznoj godini iznosio je 10,60%, a do 2025. godine pao je na 8,15%, što je značajno ispod ciljne vrijednosti od 13%.

3.2. SWOT analiza Općine Erdut

Kratak opis stanja u Općini Erdut, primjenom metode SWOT analize po ključnim tematskim područjima, prikazan je u tablicama u nastavku.

Tablica 1. Prikaz stanja Općine Erdut u tematskom području Društvo i društvene institucije

SNAGE	SLABOSTI
- Demografske mjere koje provodi općina Erdut: – subvencije dječjem vrtiću – subvencije prijevoza školskoj djeci – jednokratne pomoći studentima - Očuvana kulturna baština područja - Ulaganja u sport i rekreaciju (veliki broj sportskih igrališta, udruga, pješačkih staza) - Dobra pokrivenost primarnom zdravstvenom zaštitom	- Depopulacija uzrokovana iseljavanjem i niskim prirodnim prirastom - Visoki udio stanovnika starije životne dobi - Socijalna isključenost i visoka stopa rizika od siromaštva osoba u nepovoljnom položaju - Nejednaka prostorna distribucija ustanova sustava socijalne skrbi koja rezultira neadekvatnom pokrivenošću cjelokupnog stanovništva - Nedostatna inicijativa udruga za pronalaženjem drugih izvora financiranja osim Općinskog proračuna - Nezainteresiranost stanovništva za nove kulturne sadržaje - Nedostatak inovativnih kulturnih i sportskih događanja
PRILIKE	PRIJETNJE
- Korištenje EU sredstava za financiranje ulaganja i društvene programe i društvenu infrastrukturu - Povezivanje s relevantnim institucijama na regionalnoj i EU razini u svrhu razmjene znanja i primjera dobre prakse	- Iseljavanje i starenje stanovništva - Iseljavanje mladih, obrazovnih ljudi-nedostatak stručnog kadra - Nedostatna povezanost obrazovnih programa s potrebama tržišta rada - Nedostatak kontinuiteta u financiranju EU projekata u javnom i civilnom sektoru

Tablica 2. Prikaz stanja Općine Erdut u tematskom području Okoliš i infrastruktura

SNAGE	SLABOSTI
- Očuvana prirodna baština - Bogatstvo vodnih resursa - Redovita ulaganja u komunalnu i cestovnu infrastrukturu - Povoljan prometni položaj - Blizina luka, aerodroma - Blizina gradova Osijeka i Vukovara - Mogućnosti financiranja projekata lokalnog razvoja iz lokalne razvojne strategije LAG-a Vuka-Dunav	- Nedovoljna iskorištenost povoljnog prometnog položaja - Nedovoljno uređene lokalne i nerazvrstane ceste - Nedovoljno iskorištavanje vodnog resursa u svrhu razvoja riječnog prometa - Neizgrađenost sustava odvodnje i kanalizacije - Postojanje ilegalnih odlagališta otpada - Nerazvijena svijest stanovništva o važnosti očuvanja okoliša - Niska razina korištenja obnovljivih izvora energije - Nedovoljno iskorištene klimatske i prirodne prednosti područja Općine
PRILIKE	PRIJETNJE
Korištenje EU sredstava za financiranje većih infrastrukturnih (komunalnih) projekata	Loša prometna povezanost s ostatkom RH, s naglaskom na javni prijevoz

▪ Poticanje ulaganja u razvoj zelene infrastrukture uz dostupnost prilika za sufinanciranje ▪ Poticaji na razini EU za korištenje obnovljivih izvora energije ▪ Uključenost u Urbanu aglomeraciju Osijek i mogućnosti financiranja iz ITU (integrirana teritorijalna ulaganja) mehanizma	▪ Nerazvijena svijest o gospodarenju otpadom i važnosti očuvanja okoliša na nacionalnoj razini ▪ Ovisnost o regionalnoj/nacionalnoj razini u planiranju i provedbi velikih (strateških) projekata
--	--

Tablica 3. Prikaz stanja Općine Erdut u tematskom području Turizam, poljoprivreda i poduzetništvo

SNAGE	SLABOSTI
▪ Tradicija i iskustvo u bavljenju različitim poljoprivrednim djelatnostima ▪ Velik broj poljoprivrednih gospodarstava ▪ Značajna površina poljoprivrednog zemljišta ▪ Razvijen sektor vinogradarstva i vinarstva ▪ Razvijeno malo i srednje poduzetništvo	▪ Niska razina digitalizacije poslovanja MSP-ova ▪ Nedovoljno korištenje tehnoloških trendova u poljoprivrednoj proizvodnji ▪ Visoko učešće nositelja OPG-ova koji su stariji od 50 godina (problem održivosti) ▪ Smanjenje udjela radno sposobnog stanovništva u ukupnom stanovništvu Općine ▪ Nedostatak inovativnih sadržaja u turizmu ▪ Nedovoljno povezivanje i suradnja malih gospodarstava i pružatelja turističke ponude ▪ Nedovoljno razvijeni smještajni kapaciteti ▪ Nedostatna poduzetnička infrastruktura ▪ Slaba razvijenost (prema indeksu razvijenosti) i slaba konkurentnost (prema indeksu razvijenosti) u odnosu na RH i EU
PRILIKE	PRIJETNJE
▪ Porast potražnje za specifičnim oblicima turizma temeljenim na prirodnim bogatstvima (izletnički, ruralni, avanturistički) ▪ Pобоljšanje poduzetničke klime i dostupnost različitih izvora financiranja za poduzetnike (financijski instrumenti, bespovratna sredstva, povoljnije kamatne stope) ▪ Potpuna pokrivenost širokopojasnom infrastrukturom kao cilj na razini EU ▪ Usmjerenost EU financiranja na digitalizaciju i tehnološki razvoj, posebice MSP-ova	▪ Iseljavanje kvalificirane radne snage u inozemstvo ▪ Prirodne nepogode ▪ Globalne zdravstvene ugroze ▪ Geopolitička zbivanja koja ograničavaju dostupnost roba i materijala ▪ Nepovoljna gospodarska situacija i pad platežne moći građana ▪ Niska razina privlačenja investicija u ovo područje ▪ Spora i zahtjevna državna administracija

Tablica 4. Prikaz stanja Općine Erdut u tematskom području Javno upravljanje

SNAGE	SLABOSTI
- Financijska stabilnost Općinskog proračuna - Prisutnost strateškog planiranja na kratkoročnoj i srednjoročnoj razini (Plan razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine i Provedbeni program Općine Erdut za period 2021.-2025.) - Aдекватni administrativni kapaciteti za apsorpciju EU sredstava	- Neravnomjerna financijska ulaganja po sektorima - Nedostatak sredstava za provođenje velikih infrastrukturnih projekata - Nedostatna razina digitalizacije javnih usluga
PRILIKE	PRIJETNJE
- EU fondovi – mogućnost povećanja prihoda kroz dodatne izvore financiranja - Digitalizacija i digitalna transformacija na EU i globalnoj razini – otvaranje prilika za uvođenje novih digitalnih usluga	- Smanjena gospodarska aktivnost uzrokovana pandemijom COVID-19 - Učestale izmjene zakonskog i institucionalnog okvira na nacionalnoj razini - Neriješeni imovinsko-pravni odnosi

3.3. Usklađenost s višim aktima strateškog planiranja

Plan razvoja Općine Erdut usklađen je s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine (NRS 2030), Planom razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine, Strategijom razvoja Urbane aglomeracije Osijek 2021.–2027., Prostornim planom Osječko-baranjske županije, Prostornim planom uređenja Općine Erdut, Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021.–2026. te s Višegodišnjim financijskim okvirom EU-a i aktima strateškog planiranja koji su s njim povezani za financijsko razdoblje 2021.–2027. godine.

Tablica 5. Prikaz usklađenosti Plana razvoja Općine Erdut s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. godine

Razvojni smjer NRS 2030.	Strateški cilj NRS 2030.	Posebni cilj Plana razvoja
Održivo gospodarstvo i društvo	1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo	PC 8. Razvoj i unapređenje poslovnog okruženja te konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva
	2. Obrazovani i zaposleni ljudi	PC 2. Razvoj i unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja
	5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život	PC 3. Razvoj i unapređenje sustava socijalne skrbi; PC 4. Jačanje zajednice i civilnog društva u funkciji poticanja aktivnog i kvalitetnog života građana
	6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji	PC 1. Podrška demografskoj revitalizaciji i osnaživanje obitelji
Jačanje otpornosti na krize	7. Sigurnost za stabilan razvoj	PC 7. Jačanje kapaciteta, spremnosti i otpornosti zajednice na rizike

Zelena i digitalna tranzicija	8. Ekološka i energetska tranzicija	PC 5. Unapređenje sustava zaštite okoliša i održivog korištenja prirodnih dobara te jačanje otpornosti i ublažavanje klimatskih promjena
Ravnomjeran regionalni razvoj	3. Učinkovita javna uprava	PC 9. Unapređenje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora i upravljanja javnom imovinom
	9. Regionalna konkurentnost i kohezija	PC 6. Razvoj lokalne infrastrukture radi unapređenja kvalitete života

4. OPIS PLANA RAZVOJA OPĆINE ERDUT

4.1. Vizija razvoja

U Planu razvoja definirana je sljedeća srednjoročna vizija razvoja:

POSTATI GOSPODARSKI RAZVIJENA, PROMETNO POVEZANA, KULTURNA SREDINA ČIJI SE NAPREDAK TEMELJI NA MODERNOM, PAMETNOM I ODRŽIVOM RAZVOJU PODRUČJA.

4.2. Opća prioritetna područja i posebni ciljevi

Planom razvoja definirana su četiri (4) opća prioritetna područja i devet (9) posebnih ciljeva:

OPĆE PRIORITETNO PODRUČJE	POSEBNI CILJ
Oснаživanje i unapređenje društvenog sustava i kvalitete života građana	PC 1. Podrška demografskoj revitalizaciji i osnaživanje obitelji PC 2. Razvoj i unapređenje sustava odgoja i obrazovanja PC 3. Razvoj i unapređenje sustava socijalne skrbi PC 4. Jačanje zajednice i civilnog društva u funkciji poticanja aktivnog i kvalitetnog života građana
Kvalitetan, siguran i očuvan životni prostor	PC 5. Unapređenje sustava zaštite okoliša i održivog korištenja prirodnih dobara te jačanje otpornosti i ublažavanje klimatskih promjena PC 6. Razvoj lokalne infrastrukture radi unapređenja kvalitete života PC 7. Jačanje kapaciteta, spremnosti i otpornosti zajednice na rizike
Regionalna prepoznatljivost, konkurentnost i inovativnost gospodarstva	PC 8. Razvoj i unapređenje poslovnog okruženja te konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva
Učinkovito i djelotvorno upravljanje	PC 9. Unapređenje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora i upravljanja javnom imovinom

Za svaki posebni cilj odabrani su pokazatelji ishoda iz Biblioteke pokazatelja te njihove početne i ciljne vrijednosti, na način da doprinose ostvarenju ciljne vrijednosti pokazatelja učinka iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, uvažavajući i druge primjenjive strateške akte te da omogućuju praćenje, izvještavanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenog posebnog cilja, a osiguravaju i pravodobno izvještavanje svih nadležnih tijela.

Tablica 6. Intervencijska logika Plana razvoja, posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda

PRIORITET	POSEBNI CILJ	POKAZATELJI ISHODA
Oснаživanje i unapređenje društvenog sustava i kvalitete života građana	PC 1. Podrška demografskoj revitalizaciji i osnaživanje obitelji	- Broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja - Iznos isplaćenih potpora za novorođenu djecu - Postotak stanovništva od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu
	PC 2. Razvoj i unapređenje sustava odgoja i obrazovanja	- Rashodi za odgojno-obrazovni sustav JLS, po stanovniku

		- Broj učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja
	PC 3. Razvoj i unapređenje sustava socijalne skrbi	- Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti - Broj pružatelja usluga organiziranog stanovanja - Rashodi za socijalnu zaštitu JLS, po stanovniku
	PC 4. Jačanje zajednice i civilnog društva u funkciji poticanja aktivnog i kvalitetnog života građana	- Rashodi za sport JLS, po stanovniku - Broj sportskih klubova koji primaju subvenciju za rad - Rashodi za kulturu JLS, po stanovniku
Kvalitetan, siguran i očuvan životni prostor	PC 5. Unapređenje sustava zaštite okoliša i održivog korištenja prirodnih dobara te jačanje otpornosti i ublažavanje klimatskih promjena	- Investicije u zaštitu okoliša - Sakupljena količina odvojenog komunalnog otpada u sklopu javne usluge - Stupanj recikliranja komunalnog otpada
	PC 6. Razvoj lokalne infrastrukture radi unapređenja kvalitete života	- Stanovništvo priključeno na javnu vodoopskrbu - Duljina ostalih cesta prema vrsti površine
	PC 7. Jačanje kapaciteta, spremnosti i otpornosti zajednice na rizike	- Rashodi za civilnu zaštitu, po stanovniku - Broj članova operativnih snaga civilne zaštite, na 1000 stanovnika
Regionalna prepoznatljivost, konkurentnost i inovativnost gospodarstva	PC 8. Razvoj i unapređenje poslovnog okruženja te konkurentnosti i inovativnosti gospodarstva	- Broj zaposlenih na 1000 stanovnika - Razvoj broja novih poljoprivrednika - Noćenja u turističkim smještajnim objektima
Učinkovito i djelotvorno upravljanje	PC 9. Unapređenje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora i upravljanja javnom imovinom	- Postotak investicijskih projekata završenih u roku - Broj digitaliziranih usluga JLS - Broj zaposlenika JLS koji su sudjelovali u dodatnim edukacijama ili seminarima

4.3. Mjere za provedbu posebnih ciljeva

Planom razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine definirano je ukupno 14 mjera za provedbu posebnih ciljeva: Uređenje naselja i stanovanje; Briga o djeci i mladima; Ublažavanje negativnih demografskih trendova; Osiguravanje kvalitetnog odgoja i obrazovanja uz poticanje cjeloživotnog učenja; Jačanje mreže socijalnih usluga; Razvoj i unapređenje programa i infrastrukture za kulturu, tjelesnu kulturu i sport; Promicanje volonterstva i aktivnog građanstva te jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva; Prostorno i urbanističko planiranje; Zaštita i unapređenje prirodnog okoliša; Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetske obnove objekata; Razvoj i unapređenje komunalne i ostale javne infrastrukture; Ulaganja u promet i održavanje javnih

prometnica s naglaskom na održivu mobilnost; Protupožarna i civilna zaštita; te Jačanje kapaciteta i digitalizacija u lokalnoj upravi i administraciji.

4.4. Strateški projekti

U Planu razvoja navedeni su sljedeći strateški projekti od posebnog značaja za razvoj Općine Erdut:

- Ekološko-edukacijski centar Banjkas
- Rekonstrukcija i obnova kulturne baštine – Erdutska kula
- Nerazvrstane ceste Općine Erdut (duboki put i cesta Podunavlje–Erdut)
- Zeleni kvadrati doma mog (energetski učinkovita stambena zgrada, 10 stanova, Dalj)
- Centar za promatranje ptica Sopljavina
- Bjelobrska kultura – promicanje arheološkog i kulturnog nasljeđa
- AGRO HUB – digitalni *hub* za pametnu poljoprivredu
- Adrenalinski park Erdut
- Prilagođavanje postojećeg objekta novim potrebama – Društvena infrastruktura
- Izgradnja teniskih terena na području Općine Erdut.

4.5. Financijski okvir

Ukupna alokacija planirana za provedbu Plana razvoja za razdoblje do 2030. godine iznosi oko 30.222.186,75 € a financijska sredstva obuhvaćaju sredstva iz državnog proračuna, fondova Europske unije, zajmova i ostalih izvora. Treba naglasiti kako ovaj iznos predstavlja indikativnu projekciju koja je podložna izmjenama te kako će korištenje i realizacija sredstava ovisiti o dinamici raspisivanja natječaja, dostupnim alokacijama te uspješnosti prijava na bespovratna EU sredstva.

4.6. Ključni dionici

Ključni dionici uključeni u provedbu Plana razvoja su: Općinsko vijeće, Općina Erdut, Poduzetnički centar Erdut (lokalna razvojna agencija), javne ustanove, komunalna poduzeća, civilni sektor i gospodarski subjekti. Za praćenje, izvještavanje i vrednovanje nadležni su: Odbor za vrednovanje, Tim za vrednovanje i Upravni odjeli Općine Erdut.

5. METODOLOŠKI PRISTUP

5.1. Opis metodologije vrednovanja

Metodologija vrednovanja Plana razvoja Općine Erdut utvrđena je i provedena u skladu sa zakonodavnim okvirom [sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske](#) i relevantnim aktima:

- [Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske \(Narodne novine, 123/2017, 151/2022\)](#)
- [Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, 37/2023\)](#)
- [Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, 44/2023\)](#)
- [Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne \(regionalne\) samouprave \(Narodne novine, 44/2023\)](#)
- [Upute za izradu planova razvoja jedinica područne \(regionalne\) samouprave.](#)

Za potrebe provedbe vrednovanja definirani su sljedeći kriteriji vrednovanja:

- **Važnost (relevantnost)** – utvrđuje jesu li posebni ciljevi Plana razvoja definirani u skladu s razvojnim potencijalima i potrebama korisnika, postoji li opravdanje za daljnji nastavak provedbe te jesu li posebni ciljevi definirani u skladu s načelima sustava strateškog planiranja,
- **Usklađenost (koherentnost)** – utvrđuje unutarnju i vanjsku usklađenost Plana razvoja; unutarnja usklađenost odnosi se na doprinos provedbi javnih politika i usklađenost s ostalim aktima strateškog planiranja iz djelokruga javnog tijela; vanjska usklađenost podrazumijeva usklađenost s hijerarhijski višim aktima (NRS 2030, Plan razvoja OBŽ),
- **Učinkovitost (efikasnost)** – utvrđuje mogućnost ostvarenja posebnih ciljeva i nastanak planiranih promjena u okolini ili stanju korisnika,
- **Djelotvornost (efektivnost, opravdanost)** – utvrđuje opravdanost izrade i provedbe Plana razvoja u odnosu na ishode koji trebaju biti postignuti, s naglaskom na postizanje ciljeva s minimalnim troškovima,
- **Učinak** – utvrđuje krajnji utjecaj provedbe Plana razvoja, s naglaskom na značajne pozitivne ili negativne, planirane ili neplanirane promjene u društvu i normama,
- **Održivost** – utvrđuje stvarnu korist provedbe i procjenjuje vjerojatnost nastavka trajanja pozitivnih ishoda nakon provedbe Plana razvoja.

5.2. Pitanja za vrednovanje

Na temelju navedenih kriterija vrednovanja definirana su sljedeća pitanja za vrednovanje:

Kriterij: Važnost (relevantnost)

- Jesu li posebni ciljevi Plana razvoja definirani u skladu s razvojnim potencijalima i potrebama korisnika?
- Jesu li posebni ciljevi Plana razvoja definirani u skladu s načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem?

- Jesu li pokazatelji ishoda relevantni za ostvarenje posebnih ciljeva i intervencijske logike Plana razvoja te u skladu s načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem?

Kriterij: Usklađenost (koherentnost)

- Postoji li unutarnja usklađenost Plana razvoja, odnosno postoji li doprinos Plana razvoja provedbi javnih politika i usklađenost s posebnim ciljevima Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine? Postoji li vanjska usklađenost Plana razvoja?
- Omogućuje li intervencijska logika Plana razvoja usklađenost (koherentnost) i logičku povezanost, odnosno postizanje vizije i posebnih ciljeva Plana razvoja?

Kriterij: Učinkovitost (efikasnost)

- Je li provedbeni okvir Plana razvoja učinkovit, odnosno ostvaruju li se posebni ciljevi, strateški projekti i mjere Plana razvoja, te postižu li se očekivani ishodi i rezultati s planiranim resursima? Postoji li mogućnost za nastanak planiranih promjena u području Općine Erdut?
- Očekuje li se da će posebni ciljevi Plana razvoja biti ostvareni do kraja provedbe Plana razvoja?
- Je li sustav praćenja i vrednovanja provedbe Plana razvoja dobro osmišljen? Postoje li preporuke za njegovo unapređenje?

Kriterij: Djelotvornost (efektivnost, opravdanost)

- Koji je napredak u provedbi Plana razvoja do sada postignut? Do koje su mjere posebni ciljevi ostvareni odnosno do koje mjere se očekuje da će se ostvariti?

Kriterij: Učinak

- Imajući na umu krajnji utjecaj provedbe Plana razvoja s naglaskom na značajne pozitivne ili negativne, planirane ili neplanirane srednjoročne i dugoročne promjene, do koje mjere provedba Plana razvoja doprinosi ostvarenju prioriteta smjerova Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine?

Kriterij: Održivost

- Postoji li stvarna korist provedbe Plana razvoja? Procjenjuje li se vjerojatnost nastavka trajanja pozitivnih učinaka nakon provedbe Plana razvoja?

5.3. Metode prikupljanja i analize podataka

Za potrebe postupka vrednovanja primijenjene su sljedeće analitičke kvalitativne i kvantitativne metode i tehnike:

- Kvalitativne metode: analiza podataka prikupljenih na uvodnom sastanku s Naručiteljem; istraživanje i analiza Plana razvoja i konteksta vrednovanja (stanje i povezanost sa strateškim okvirom, društvene i gospodarske potrebe, ciljne skupine, ključni dionici, intervencijska logika, financijski okvir); ispitivanje i vrednovanje Plana razvoja kroz pitanja za vrednovanje sukladno kriterijima vrednovanja; polustrukturirani intervju,
- Kvantitativne metode: analiza, organiziranje, sumiranje i opis posebnih ciljeva, pokazatelja ishoda te mjera, projekata i pokazatelja rezultata; usporedba ostvarenih i ciljnih vrijednosti; analiza trendova u promatranom razdoblju 2023.–2025.

U svrhu dodatne provjere nalaza i boljeg razumijevanja čimbenika koji utječu na provedbu Plana razvoja, u završnoj fazi vrednovanja korišten je i kvalitativni izvor u obliku polustrukturiranog intervjua s dionikom razvoja iz Općine Erdut. Intervju je poslužio kao dopunska metoda za tumačenje nalaza o relevantnosti ciljeva, usklađenosti mjera s potrebama korisnika, praktičnim ograničenjima provedbe, kvaliteti pokazatelja te održivosti rezultata. Dobiveni odgovori korišteni su selektivno, isključivo ondje gdje doprinose objašnjenju već utvrđenih nalaza ili otvaraju nove, za vrednovanje važne uvide koji nisu bili vidljivi samo iz administrativne dokumentacije.

5.4. Ograničenja istraživanja

Ključno ograničenje i nedostatak, odnosno izazov i rizik tijekom primjene odabranog metodološkog pristupa jest nedostupnost pojedinih podataka za referentno razdoblje praćenja, izvještavanja i vrednovanja Plana razvoja. Konkretno, podatak o udjelu djece od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu nije bio dostupan za 2023. godinu, stopa rizika od siromaštva oslanja se na procjene budući da se radi o nacionalno-regionalnom podatku koji nije dostupan na razini NUTS 3 ili ispod, a podaci o duljini asfaltiranih nerazvrstanih cesta nisu bili raspoloživi za sve promatrane godine. U ranijim fazama vrednovanja analiza se pretežito temeljila na dostavljenoj dokumentaciji, dok je u završnoj fazi kao dopunski kvalitativni izvor uključen jedan polustrukturirani intervju s dionikom razvoja iz Općine Erdut. Budući da je riječ o pojedinačnom intervjuu, njegove nalaze treba tumačiti kao vrijednu, ali ograničenu perspektivu koja služi dopuni i objašnjenju kvantitativnih i dokumentarnih nalaza, a ne kao samostalan temelj za generalizaciju.

6. NALAZI – PITANJA ZA VREDNOVANJE I ODGOVORI

Sveobuhvatni nalazi analize podataka i vrednovanja obuhvaćaju istraživanje, prikupljanje, analizu, sistematizaciju i objedinjavanje te ocjenu statusa i napretka u provedbi Plana razvoja Općine Erdut za **razdoblje do 2030. godine, u 2023., 2024. i 2025. godini**. U nastavku se prikazuju nalazi, podijeljeni u odgovore na pitanja za vrednovanje te strukturirani prema kriterijima vrednovanja.

6.1. Kriterij vrednovanja: Važnost (relevantnost)

a) Pitanje za vrednovanje: Jesu li posebni ciljevi Plana razvoja definirani u skladu s razvojnim potencijalima i potrebama korisnika?

NALAZI: Analiza intervencijske logike Plana razvoja Općine Erdut pokazuje visoku podudarnost između identificiranih razvojnih potreba i potencijala Općine te utvrđenih posebnih ciljeva. Analiza kontekstnih pokazatelja potvrđuje opravdanost postavljenih ciljeva. Udio djece od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu u 2021. godini iznosio je 10,6%, a vitalni indeks prosječno oko 30 – što potvrđuje demografsku krizu i opravdava PC 1. Stopa rizika od siromaštva ili socijalne isključenosti iznosi 30%, što je znatno iznad prosjeka i opravdava PC 3. Udio asfaltirane nerazvrstane ceste u ukupnoj mreži (46,85 km od planiranih 60 km) ukazuje na infrastrukturni deficit te opravdava PC 6, a turistički potencijal (Erdutska kula, Banjkačka šuma, Erdutsko vinogorje, Dunavska ruta) opravdava PC 8. Turistički potencijal Općine posebno je izražen – u 2021. godini zabilježeno je 599 dolazaka turista i 1.246 noćenja, što ukazuje na značajan potencijal rasta koji je Plan razvoja ispravno prepoznao.

Kvalitativni nalazi iz intervjua s dionikom razvoja iz Općine Erdut dodatno potvrđuju relevantnost posebnih ciljeva, osobito u dijelu koji se odnosi na gospodarstvo, poljoprivredu, jačanje lokalnih kapaciteta i podršku civilnom sektoru. Prema navodima dionika, ciljevi Plana razvoja dobro su usmjereni prema stvarnim potrebama lokalnih korisnika. Intervju dodatno pokazuje da su demografija, socijalna uključenost i infrastruktura tijekom provedbe potvrđene kao područja koja i dalje zahtijevaju pojačane intervencije, dok je u području gospodarstva vidljiv određeni napredak, ali uz istodobno zadržavanje strukturnih ograničenja i vanjskih tržišnih pritisaka.

ZAKLJUČAK: Posebni ciljevi Plana razvoja utemeljeni su na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima Općine Erdut te postoji opravdanje za daljnji nastavak provedbe Plana razvoja. Uočene razlike između planiranih i ostvarenih vrijednosti nekih pokazatelja ishoda (posebice demografskih) ne ukazuju na pogrešno postavljene ciljeve, već na strukturne i dugotrajne razvojne izazove s kojima se Općina suočava, a koji zahtijevaju dugotrajnu i kontinuiranu intervenciju.

b) Pitanje za vrednovanje: Jesu li posebni ciljevi Plana razvoja definirani u skladu s načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem?

NALAZI: Plan razvoja Općine Erdut usklađen je sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22) te načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem. Posebni ciljevi Plana razvoja kreirani su na temelju analitičkih podloga i analize stanja, primjenom participativnog i multidisciplinarnog pristupa. Posebni ciljevi definirani su u skladu sa sljedećim načelima sustava strateškog planiranja:

- Važnost/relevantnost – posebni ciljevi definirani u skladu s razvojnim potencijalima i potrebama Općine Erdut
- Usklađenost/koherentnost – Plan razvoja sadrži unutarnju i vanjsku usklađenost; posebni ciljevi su usklađeni s ciljevima NRS 2030 i Plana razvoja OBŽ
- Učinkovitost – pri izradi se vodilo računa o ostvarenju željenog rezultata s minimalnim troškovima
- Djelotvornost – može se očekivati ostvarivanje utvrđenih posebnih ciljeva i postizanje najboljeg ishoda u odnosu na raspoložive resurse
- Učinak – sagledavajući status ostvarenja ciljeva, mogu se očekivati pozitivne dugoročne promjene
- Održivost – pri izradi Plana razvoja vodilo se računa o trajanju učinaka Plana razvoja

ZAKLJUČAK: Posebni ciljevi Plana razvoja definirani su u skladu s načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem uz uvjet intenziviranja provedbe.

c) Pitanje za vrednovanje: Jesu li pokazatelji ishoda relevantni za ostvarenje posebnih ciljeva i intervencijske logike Plana razvoja?

NALAZI: U okviru 9 posebnih ciljeva definirano je ukupno 22 pokazatelja ishoda. Pokazatelji ishoda relevantni su za ostvarenje posebnih ciljeva i intervencijske logike Plana razvoja, budući da su preuzeti iz Biblioteke pokazatelja sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, definirani primjenom SMART metodologije (specifični, mjerljivi, dostižni, relevantni i vremenski određeni). Primjetan je izazov kod pojedinih pokazatelja ishoda koji podliježu strukturnim demografskim ili regionalnim čimbenicima koji su izvan direktne nadležnosti Općine Erdut (npr. udio djece 0-14 godina, stopa rizika od siromaštva). Uočeno je i da je za ciljnu vrijednost jednog pokazatelja ishoda uzeta ista brojka kao i početna vrijednost (0), što ga čini neupotrebljivim za praćenje napretka.

Intervju s dionikom razvoja iz Općine Erdut potvrđuje i operativni problem dostupnosti pojedinih podataka potrebnih za praćenje napretka. Posebno je istaknuta potreba za dosljednijim praćenjem pokazatelja zaposlenosti, uključujući podatak o broju zaposlenih na 1.000 stanovnika, radi bolje usporedivosti kroz godine i preciznijeg usmjeravanja razvojnih aktivnosti. Ovaj nalaz podupire već utvrđenu potrebu za daljnjim unapređenjem sustava praćenja i izvještavanja, osobito kod pokazatelja koji se oslanjaju na izvore izvan neposrednog dosega općine.

ZAKLJUČAK: Pokazatelji ishoda Plana razvoja relevantni su za ostvarenje posebnih ciljeva i intervencijske logike Plana razvoja te u skladu s načelima sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem. Preporuka Tima za vrednovanje je redefinicija pokazatelja ishoda kod kojega je ciljna vrijednost jednaka početnoj vrijednosti (0).

6.2. Kriterij vrednovanja: Usklađenost (koherentnost)

d) Pitanje za vrednovanje: Postoji li unutarnja i vanjska usklađenost Plana razvoja?

NALAZI: Unutarnja usklađenost Plana razvoja potvrđena je analizom intervencijske logike – vizija, prioritetna područja, posebni ciljevi, mjere i strateški projekti logično su i koherentno međusobno povezani. Posebni ciljevi doprinose provedbi odgovarajućih javnih politika iz djelokruga Općine Erdut, a mjere i strateški projekti jasno su usmjereni na ostvarenje posebnih ciljeva kojima su pridruženi. Ne postoje međusobno isključivi ili kontradiktorni ciljevi unutar intervencijske logike Plana razvoja.

Vanjska usklađenost Plana razvoja s Planom razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine osigurana je na svim razinama – posebni ciljevi Općine Erdut korespondiraju s posebnim ciljevima Plana razvoja OBŽ. Primjerice, PC 1 (Demografija) usklađen je s PC 1 Plana razvoja OBŽ, PC 5 (Zaštita okoliša) s PC 5 Plana razvoja OBŽ, a PC 8 (Gospodarski razvoj) s PC 9 i PC 10 Plana razvoja OBŽ. Usklađenost s NRS 2030 postoji u svim strateškim odrednicama razvoja (održivo gospodarstvo i društvo, jačanje otpornosti na krize, zelena i digitalna tranzicija, ravnomjeran regionalni razvoj).

ZAKLJUČAK: Plan razvoja Općine Erdut posjeduje visoku unutarnju i vanjsku usklađenost s relevantnim aktima strateškog planiranja na svim razinama upravljanja.

e) Pitanje za vrednovanje: Omogućuje li intervencijska logika Plana razvoja usklađenost (koherentnost) i logičku povezanost?

NALAZI: Analiza intervencijske logike Plana razvoja Općine Erdut pokazuje visoku razinu unutarnje koherentnosti. Vizija razvoja logično je operacionalizirana kroz četiri opća prioriteta područja koja obuhvaćaju sva ključna razvojna područja Općine. Posebni ciljevi jasno proizlaze iz prioriteta područja, a mjere su izravno usmjerene na ostvarenje posebnih ciljeva. Strateški projekti predstavljaju konkretne intervencije kojima se osigurava materijalna realizacija planiranih mjera i ciljeva. Između pojedinih posebnih ciljeva postoje sinergijski učinci: PC 5 (Zaštita okoliša) i PC 6 (Lokalna infrastruktura) međusobno se nadopunjuju kroz projekte energetske obnove; PC 8 (Gospodarski razvoj) i PC 2 (Obrazovanje) zajedno doprinose jačanju lokalnog tržišta rada; PC 1 (Demografija) je horizontalni sektor koji profitira od provedbe gotovo svih ostalih posebnih ciljeva.

ZAKLJUČAK: Intervencijska logika Plana razvoja usklađena je i logički konzistentna, no u pojedinim slučajevima identificirani su izazovi u pogledu mjerljivosti pojedinih pokazatelja ishoda za koje podaci nisu bili dostupni u cijelom promatranom razdoblju.

6.3. Kriterij vrednovanja: Učinkovitost (efikasnost)

f) Pitanje za vrednovanje: Je li provedbeni okvir Plana razvoja učinkovit?

NALAZI: Analiza podataka iz Godišnjih izvješća o provedbi Plana razvoja i Provedbenog programa za 2023., 2024. i 2025. godinu ukazuje na umjerenu do dobru učinkovitost provedbenog okvira, uz značajne razlike između pojedinih posebnih ciljeva. Ukupni pregled ostvarenosti pokazatelja ishoda prikazan je u tablici u nastavku.

Tablica 7. Status ostvarenosti posebnih ciljeva tijekom provedbe Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine postignutih u 2025. godini

Posebni cilj	Status ostvarenosti (2025.)	Ključna napomena
PC 1. Demografska revitalizacija	Djelomično – 1 od 3 OI ostvaren	Demografski trend i dalje negativan (udio djece 0-14 pao na 8,15%)
PC 2. Odgoj i obrazovanje	U tijeku – 1 od 2 OI na pravom putu	Rashodi porasli na 72,51 EUR/stan. u 2025. godini (cilj 80 EUR)
PC 3. Socijalna skrb	Djelomično – 1 od 3 OI ostvaren	Rashodi za socijalnu zaštitu nadmašili cilj (114,98 EUR/stan.), no stopa siromaštva stagnira
PC 4. Zajednica i civilno društvo	Uglavnom ostvaren – 2 od 3 OI ostvareni ili nadmašili cilj	Rashodi za sport (79,53 EUR) daleko iznad cilja; rashodi za kulturu blizu cilja

PC 5. Zaštita okoliša	Djelomično ostvaren – 2 od 4 OI ostvareni	Recikliranje 34% (cilj 25%); postignuta energetska obnova 15 objekata (cilj 15); investicije zaostaju
PC 6. Lokalna infrastruktura	Ograničen napredak	Vodoopskrba stagnira na 98%; ceste – parcijalni napredak
PC 7. Civilna zaštita	Ostvaren i nadmašio cilj	Broj pripadnika civilne zaštite: 23 (cilj 18)
PC 8. Poslovni okoliš i gospodarstvo	Ostvaren – turistički dolasci nadmašili cilj	689 dolazaka (cilj 600); projekti MSP fluktuiraju
PC 9. Javni sektor	Djelomično ostvaren	Edukacije i digitalizacija s ukupno 6 usluga (cilj 4); projekti ESI fondova stabilni

Najznačajniji napredak ostvaren je u područjima zaštite okoliša (recikliranje, energetska obnova), kulture i sporta, civilne zaštite te turizma i gospodarskog razvoja. Mjere Provedbenog programa uglavnom su provedene u skladu s planom, a Općina Erdut redovito podnosi godišnja izvješća o provedbi, što svjedoči o uhdanom sustavu praćenja. Kao ključni izazov za učinkovitost identificira se ograničenost financijskih kapaciteta Općine za predfinanciranje većih razvojnih projekata te ovisnost o natječajima EU fondova za provedbu kapitalnih investicija. Broj projekata odobrenih iz ESI fondova stabilan je kroz promatrano razdoblje (1 projekt godišnje), što ukazuje na kontinuirani napor, ali i na prostor za jačanje apsorpcijskih kapaciteta.

Nalazi iz intervjua s dionikom razvoja iz Općine Erdut dodatno razjašnjavaju zbog čega provedbeni okvir, iako funkcionalan, u praksi nailazi na značajna uska grla. Kao osobito važni izazovi istaknuti su fiskalni pritisak sufinanciranja i predfinanciranja projekata, sporo ishodenje suglasnosti i dozvola, rascjepkana međuresorna suradnja te dugotrajno rješavanje imovinsko-pravnih pitanja s tijelima državne razine. Uz to, vanjske okolnosti poput inflacije, rasta cijena građevinskih radova i materijala te manjka izvođača povećavaju rizik da već pripremljeni ili odobreni projekti postanu financijski teže provedivi. Intervju također upućuje na to da dio ograničenja proizlazi iz činjenice da općina nema presudan utjecaj na dinamiku sustava vodoopskrbe, odvodnje i drugih infrastrukturnih zahvata koji ovise o širem institucionalnom okviru.

ZAKLJUČAK: Učinkovitost provedbe Plana razvoja ocjenjuje se kao umjerena do dobra, uz značajne razlike između posebnih ciljeva. Postoji visoka vjerojatnost postizanja posebnih ciljeva i ishoda provedbe Plana razvoja do 2030. godine uz uvjet intenziviranja provedbe u preostalim godinama, posebice kroz ubrzanje kapitalnih investicija i jačanje partnerske suradnje. To potvrđuje da učinkovitost provedbe ne ovisi samo o lokalnoj organizaciji rada, nego i o vanjskim administrativnim, fiskalnim i tržišnim uvjetima.

g) Pitanje za vrednovanje: Očekuje li se da će posebni ciljevi Plana razvoja biti ostvareni do kraja provedbe Plana razvoja?

NALAZI: Na temelju analize trendova ostvarivanja pokazatelja ishoda za 2023., 2024. i 2025. godinu, procjenjuje se da je ostvarivanje svih posebnih ciljeva do 2030. godine realno, ali zahtijeva intenziviranje provedbe u pojedinim područjima. Posebno pozitivni trendovi vidljivi su kod PC 4 (jačanje zajednice), PC 5 (zaštita okoliša – recikliranje i energetska obnova) i PC 8 (turistički dolasci i gospodarski razvoj), gdje su neke ciljne vrijednosti već dostignute ili premašene. Najveći razvojni izazov predstavlja demografska komponenta – PC 1: udio djece od 0 do 14 godina nastavio se smanjivati s 10,60% u polaznoj godini na 8,15% u 2025. godini, dok ciljana vrijednost iznosi 13%. S obzirom na strukturnu

prirodu demografskog problema, realno je da ovaj pokazatelj neće biti ostvaren do 2030. godine isključivim djelovanjem lokalne samouprave, bez snažnijeg doprinosa mjera s nacionalne razine. Slično, stopa rizika od siromaštva ili socijalne isključenosti zadržala se na 30% (cilj 20%).

Provedba strateških projekata od ključne je važnosti za ostvarenje pojedinih posebnih ciljeva u preostalom razdoblju provedbe 2026.–2030. Projekti poput Ekološko-edukacijskog centra Banjkas, Rekonstrukcije Erdutske kule te AGRO HUB-a imaju potencijal stvoriti multiplikativne učinke na turizam, okoliš i gospodarski razvoj, pod uvjetom pravovremenog osiguranja financiranja i provedbe.

Intervju s dionikom razvoja iz Općine Erdut upućuje na zaključak da je kod pojedinih ciljeva, osobito demografskih i dijela infrastrukturnih, potrebno zadržati realističan pristup procjeni ostvarenja do 2030. godine. Sugovornik naglašava da je demografska obnova sporija od infrastrukturnog napretka jer zahtijeva dugotrajnu promjenu uvjeta života, uključujući istodobno djelovanje na zapošljavanje, stanovanje, usluge i ukupnu kvalitetu života, pri čemu dio potrebnih politika prelazi djelokrug same Općine. Stoga se može ocijeniti da je ostvarenje posebnih ciljeva moguće, ali uz diferencirani tempo provedbe i uz pojačanu suradnju s regionalnom i nacionalnom razinom.

ZAKLJUČAK: Većina posebnih ciljeva ostvariva je do 2030. uz intenziviranje provedbe. Demografski posebni cilj (PC 1) realno neće biti u cijelosti ostvaren bez systemske podrške s nacionalne i regionalne razine.

h) Pitanje za vrednovanje: Je li sustav praćenja i vrednovanja provedbe Plana razvoja dobro osmišljen?

NALAZI: Općina Erdut uspostavila je sustav praćenja provedbe Plana razvoja i izvještavanja kroz sustav godišnjih izvješća (Godišnja izvješća o provedbi Plana razvoja i Provedbenog programa). Redovitost izrade godišnjih izvješća potvrđuje uhdanost sustava praćenja. Godišnja izvješća daju ocjenu provedbe navodeći status provedbe i ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda, dok Godišnja izvješća o provedbi Provedbenog programa daju ocjenu iz perspektive statusa ostvarenja mjera i pokazatelja rezultata. Identificirani su i sljedeći izazovi u sustavu praćenja: nedostupnost pojedinih statističkih pokazatelja koji nisu dostupni ili su imali kašnjenja (npr. udio djece 0-14 godina, stopa rizika od siromaštva), neodgovarajući pokazatelj ishoda kod PC 8 (ciljna vrijednost jednaka polaznoj vrijednosti 0), te izostanak polugodišnjeg praćenja kapitalnih projekata.

Kvalitativni uvid iz intervju pokazuje da lokalni dionici prepoznaju važnost usporedivih i pravodobno dostupnih podataka za upravljanje razvojem, ali i da u praksi raspoloživost pojedinih pokazatelja još nije u potpunosti zadovoljavajuća. To se posebno odnosi na pokazatelje povezane sa zaposlenošću i one koji ovise o vanjskim statističkim ili sektorskim izvorima. Ovaj nalaz ide u prilog preporuci da se u preostalom razdoblju provedbe dodatno standardizira evidencija, unaprijedi interna baza podataka i preciznije definiraju odgovornosti za prikupljanje i ažuriranje podataka po pojedinim pokazateljima.

ZAKLJUČAK: Sustav praćenja i vrednovanja provedbe Plana razvoja dobro je osmišljen u temeljnim elementima i pokazuje visoku razinu redovitosti. Uz preporučene dorade, sustav može postati još snažniji instrument upravljanja razvojem.

6.4. Kriterij vrednovanja: Djelotvornost (efektivnost, opravdanost)

i) Pitanje za vrednovanje: Koji je napredak u provedbi Plana razvoja do sada postignut?

NALAZI: Napredak u provedbi Plana razvoja do sada postignut je u gotovo svim posebnim ciljevima, uz različite razine intenziteta. Zaključna kvantitativna analiza ostvarenja 22 praćena pokazatelja ishoda za promatrano trogodišnje razdoblje 2023.–2025. pokazuje sljedeće:

- 8 pokazatelja ishoda ostvareno je ili premašilo ciljne vrijednosti (36%): iznos potpora za novorođenu djecu – 23.400 EUR (cilj 20.000 EUR); rashodi za socijalnu zaštitu – 114,98 EUR/st. (cilj 100 EUR); rashodi za sport – 79,53 EUR/st. (cilj 40 EUR); stupanj recikliranja komunalnog otpada – 34% (cilj 25%); broj energetski obnovljenih objekata – 15 (cilj 15); broj članova civilne zaštite – 23 (cilj 18); turistički dolasci – 689 do 1.093 (cilj 600); broj digitalnih usluga – 6 (cilj 4)
- 4 pokazatelja ishoda na su dobrom putu prema ostvarenju do 2030. (18%): rashodi za odgojno-obrazovni sustav – 72,51 EUR/st. u 2025. (cilj 80 EUR); rashodi za kulturu – 29,71 EUR/st. (cilj 30 EUR); broj učenika za deficitarna zanimanja – 49-55 (cilj 70, pozitivan trend prema 2030.); broj projekata MSP uz potporu Općine – stabilan
- 5 pokazatelja ishoda pokazuje stagnaciju ili ograničen napredak (23%): broj dječjih vrtića – 2 (cilj 3); vodoopskrba – 98% (cilj 100%); duljina asfaltiranih cesta – parcijalni napredak
- 5 pokazatelja ishoda bilježi negativan trend ili je bez napretka (23%): udio djece 0-14 godina – 8,15% (cilj 13%); stopa rizika od siromaštva – 30% (cilj 20%); broj pružatelja usluga organiziranog stanovanja – 0 (cilj 5); investicije u zaštitu okoliša – 143.230 EUR (cilj 350.000 EUR – samo 41% cilja); broj sportskih klubova koji primaju subvenciju – 13 (cilj 20, negativan trend)

Intervju s dionikom razvoja iz Općine Erdut potvrđuje da su među najvidljivijim promjenama u promatranom razdoblju ulaganja u komunalni standard, pješačke staze, dječja igrališta i energetske obnovu društvenih domova, kao i nastavak potpore lokalnim udrugama. Sugovornik dodatno ističe socijalne učinke projekata usmjerenih na zapošljavanje teže zapošljivih žena i pružanje podrške starijim osobama i osobama s invaliditetom, što upućuje na to da su pojedine intervencije imale širi društveni doseg od onoga koji je vidljiv samo iz agregiranih pokazatelja. Istodobno, intervju potvrđuje da je napredak u području demografske obnove sporiji i strukturno zahtjevniji od napretka u području fizičke infrastrukture.

ZAKLJUČAK: Ukupna bilanca provedbe Plana razvoja Općine Erdut za promatrano razdoblje ocjenjuje se pozitivnom, s više od polovice praćenih pokazatelja koji su ostvareni ili na dobrom putu prema ostvarenju. Mjere Provedbenog programa uglavnom su u provedbi, s vidljivim isporučenim rezultatima u kulturi, sportu, zaštiti okoliša, komunalnoj infrastrukturi i javnoj upravi. Opravdanost provedbe Plana razvoja potvrđena je analizom intervencijske logike i ostvarenih ishoda.

6.5. Kriterij vrednovanja: Učinak

j) Pitanje za vrednovanje: Do koje mjere provedba Plana razvoja doprinosi ostvarenju prioriteta smjerova Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine?

NALAZI: Plan razvoja Općine Erdut doprinosi ostvarenju prioriteta smjerova i posebnih ciljeva Plana razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine, u svim strateškim odrednicama razvoja. Doprinosi su vidljivi u svim tematskim područjima:

- Održivo društvo: demografske mjere (PC 1), mreža socijalnih usluga (PC 3), odgojno-obrazovni rashodi (PC 2), kultura i sport (PC 4)
- Zelena tranzicija: zaštita okoliša i klimatska otpornost (PC 5) – stupanj recikliranja 34%, energetska obnova 15 objekata javnog sektora, projekti Banjkas i Sopljavina
- Stabilnost i sigurnost: mobilnost i prometnice (PC 6), kapaciteti civilne zaštite i krizno upravljanje (PC 7) – 23 pripadnika (cilj 18)
- Gospodarski razvoj: poslovni okoliš i turizam (PC 8) – turistički dolasci premašili ciljnu vrijednost, podrška MSP-ovima; agrarni projekti; Erdutska kula; AGRO HUB
- Upravljanje: učinkovitost javnog sektora (PC 9) – digitalizacija, edukacije, upravljanje imovinom.

Identificirani su i neplanirani pozitivni učinci provedbe Plana razvoja: rast turizma iznad planiranih vrijednosti (689–1.093 dolazaka naspram planiranih 600) ukazuje na veći turistički potencijal Općine nego što je inicijalno procijenjeno, posebice u kontekstu ekoturizma i ruralnog turizma (Banjkačka šuma, promatranje ptica, Dunav-Drava). Intenzivni rast rashoda za sport (79,53 EUR/st. naspram ciljanih 40 EUR) indicira visoku razinu lokalne zainteresiranosti za sportske i rekreativne sadržaje. Negativan neplanirani učinak identificiran je u demografskom padu koji je brži od procijenjenog (udio djece 0-14 godina u 2025. godini iznosi 8,15% naspram polaznih 10,60%).

Dodatni kvalitativni nalazi upućuju na to da provedba Plana razvoja ne proizvodi učinke samo kroz izravno ostvarenje pojedinih pokazatelja, nego i kroz jačanje lokalne sposobnosti pripreme i provedbe razvojnih inicijativa. Prema intervjuu s dionikom razvoja iz Općine Erdut, važan učinak ostvaruje se kroz informiranje korisnika, razvoj projektnih ideja, tehničku podršku prijaviteljima, edukacije i umrežavanje lokalnih aktera, osobito u području poljoprivrede i poduzetništva. U tom smislu Plan razvoja doprinosi jačanju razvojne otpornosti, lokalnog organizacijskog kapitala i dugoročnog potencijala za korištenje vanjskih izvora financiranja.

ZAKLJUČAK: Plan razvoja Općine Erdut generira mjerljive doprinose prioriteta smjerovima Plana razvoja OBŽ u svim tematskim područjima. Posebno se ističu doprinosi u području zaštite okoliša i energetske tranzicije, jačanja zajednice i sporta te turističkog razvoja. Identificirani su i neplanirani pozitivni učinci, što ukazuje na veći razvojni potencijal u pojedinim sektorima od inicijalno procijenjenog.

6.6. Kriterij vrednovanja: Održivost

k) Pitanje za vrednovanje: Postoji li stvarna korist provedbe Plana razvoja? Procjenjuje li se vjerojatnost nastavka trajanja pozitivnih učinaka?

NALAZI: Postoji stvarna i mjerljiva korist provedbe Plana razvoja Općine Erdut, koja se ogleda u konkretnim pomacima u kvaliteti javnih usluga i infrastrukture: unapređenje sustava odvojenog prikupljanja i recikliranja otpada (stupanj recikliranja porastao s 12% na 34%), energetska obnova 15 objekata u vlasništvu javnog sektora, rast turističkih dolazaka, jačanje kapaciteta civilne zaštite, povećani rashodi za kulturu i sport te povećana potpora obiteljima s djecom. Ove intervencije imaju dugotrajan učinak i pozitivno utječu na kvalitetu života svih građana Općine. Vjerojatnost nastavka trajanja pozitivnih učinaka procjenjuje se kao visoka za one intervencije u kojima su provedeni infrastrukturni zahvati ili institucionalne promjene. Energetski obnovljeni objekti ostvarivat će uštede energije i smanjivati ugljični otisak i narednih desetljeća. Uspostavljeni reciklažni sustav generira dugoročne ekološke koristi. Turistička infrastruktura i promoviranje kulturne baštine stvorili bi trajan imidž Općine kao turističke destinacije, s mjerljivim ekonomskim učincima. Ključna pretpostavka za dugoročnu održivost pozitivnih učinaka Plana razvoja je kontinuirano financiranje mjera iz proračunskih i EU izvora u preostalom razdoblju provedbe 2026.–2030. Općina Erdut uspostavila je učinkovit sustav praćenja i izvještavanja koji osigurava pravovremeno informiranje donositelja odluka o statusu provedbe – čime se doprinosi pravodobnom identificiranju izazova i prilagodbi mjera.

Intervju s dionikom razvoja iz Općine Erdut pokazuje da se održivost rezultata u praksi u velikoj mjeri oslanja na sposobnost Općine i lokalnih korisnika da nakon završetka projekta osiguraju sredstva za održavanje, upravljanje i korištenje stvorene infrastrukture. Kao ilustrativan primjer navodi se obnova i korištenje društvenih domova, gdje se društvena korist ulaganja smatra visokom, ali troškovi održavanja i dalje dijelom ostaju na teret općinskog proračuna, unatoč pokušaju disperzije troškova kroz poticanje udruga i drugih korisnika na samostalno prijavljivanje projekata za financiranje aktivnosti i hladnog pogona.

ZAKLJUČAK: Svim navedenim aktivnostima Općine Erdut i provedbom Plana razvoja osigurava se stvarna korist za građane, a procjenjuje se da je visoko vjerojatan nastavak trajanja pozitivnih učinaka nakon provedbe Plana razvoja, osobito u pogledu poboljšanja kvalitete infrastrukture, okoliša i turističke ponude. Za demografske pokazatelje i smanjenje stope siromaštva potrebna je šira sistemaska podrška koja nadilazi isključive kapacitete lokalne samouprave.

7. ZAKLJUČCI I POUKE POSTUPKA VREDNOVANJA (engl. *LESSONS LEARNED*)

7.1. Opći zaključci

Temeljem provedene analize i vrednovanja, Tim za vrednovanje donosi sljedeće zaključke:

Zaključak 1: Relevantnost – Plan razvoja je relevantan i opravdan

Plan razvoja Općine Erdut utemeljen je na stvarnim razvojnim potrebama i potencijalima, identificiranim u participativnom procesu izrade. Posebni ciljevi jasno adresiraju ključne razvojne izazove (demografska kriza, infrastrukturni deficit, gospodarska nerazvijenost, degradacija okoliša) i razvojne potencijale (turizam, vinogradarstvo, vinarstvo, plovni putevi). Postoji puno opravdanje za nastavak provedbe Plana razvoja do 2030. godine.

Zaključak 2: Usklađenost – Plan razvoja je koherentan i usklađen

Unutarnja usklađenost intervencijske logike Plana razvoja je visoka – vizija, prioritetna područja, posebni ciljevi, mjere i strateški projekti logično su i koherentno međusobno povezani. Vanjska usklađenost s NRS 2030, Planom razvoja OBŽ te ostalim relevantnim aktima strateškog planiranja je potvrđena na svim razinama. Plan razvoja Općine Erdut na taj način doprinosi ostvarenju hijerarhijski viših ciljeva strateškog planiranja.

Zaključak 3: Učinkovitost – Provedba je umjerena do dobra, s naglaskom na razlike između posebnih ciljeva

Ukupna učinkovitost provedbenog okvira ocjenjuje se kao umjerena do dobra. Od 22 praćena pokazatelja ishoda, 36% ostvareno je ili premašilo ciljne vrijednosti, a 18% je na dobrom putu prema ostvarenju do 2030. Ključna ograničenja učinkovitosti su: ograničenost financijskih kapaciteta Općine za predfinanciranje kapitalnih projekata, ovisnost o natječajima EU fondova te sporost u provedbi strateških projekata. Na razinu ostvarene učinkovitosti značajno utječu vanjski čimbenici, osobito zahtjevi sufinanciranja i predfinanciranja, sporost administrativnih postupaka, inflatorni pritisci i stanje na tržištu izvođača, što potvrđuju i kvalitativni nalazi intervjuja.

Zaključak 4: Djelotvornost – Ostvaruje se opravdanost intervencije

Provedba Plana razvoja donosi konkretne, mjerljive rezultate koji opravdavaju intervenciju. Najizraženiji napredak vidljiv je u sektorima kulture i sporta, zaštite okoliša i klimatske otpornosti, civilne zaštite te turizma. Mjere Provedbenog programa uglavnom su provedene u skladu s planom. Provedba s minimalnim troškovima posebno je izražena u sektorima u kojima Općina ima direktnu nadležnost i operativnu kontrolu.

Zaključak 5: Učinak – Plan razvoja generira pozitivne učinke koji nadilaze planirane ishode

U pojedinim sektorima (turizam, sport, recikliranje) ostvareni učinci premašuju planirane ciljne vrijednosti, što potvrđuje dodanu vrijednost intervencije. Identificirani su i neplanirani pozitivni učinci (rast turizma, razina aktivnosti u sportu), ali i neplanirani negativni učinci (ubrzanje demografskog pada). Doprinos prioritetnim smjerovima Plana razvoja OBŽ je potvrđen u svim tematskim područjima.

Zaključak 6: Održivost – Pozitivni učinci imaju visoku vjerojatnost nastavka, uz uvjet kontinuiranog financiranja

Intervencije s infrastrukturnom dimenzijom (energetska obnova, reciklažni sustav, prometnice) imaju visoku inherentnu održivost. Turistički razvoj i promicanje kulturne baštine stvaraju osnovu za dugoročno pozicioniranje Općine kao prepoznatljive destinacije. Demografski izazovi i smanjenje stope siromaštva zahtijevaju kontinuiranu, dugoročnu intervenciju koja nadilazi kapacitete isključivo lokalne samouprave – neophodna je sustavna podrška s regionalnih i nacionalnih razina. Održivost je najveća kod intervencija koje imaju jasnog korisnika, kontinuiranu funkciju i mogućnost kombiniranja općinskog financiranja s daljnjim prijavama na natječaje, dok je slabija kod ulaganja s većim troškovima održavanja i manjim stupnjem autonomnog financiranja korisnika.

7.2. Pouke postupka vrednovanja (*Lessons Learned*)

Na temelju provedenog postupka vrednovanja, Tim za vrednovanje identificira sljedeće ključne pouke:

Pouka 1 – Demografske mjere zahtijevaju multisektorski pristup

Demografski pokazatelji ukazuju na to da lokalne mjere podrške obiteljima i demografske revitalizacije, premda neophodne, same po sebi nisu dostatne za zaustavljanje negativnih demografskih trendova u ruralnim područjima. Potrebna je snažna vertikalna koordinacija s Osječko-baranjskom županijom i tijelima središnje državne uprave (npr. MDURIMPU, MROSP) za sveobuhvatni pristup rješavanju demografske krize.

Pouka 2 – Turistički potencijal je veći od inicijalne procjene

Turistički dolasci premašili su ciljne vrijednosti u svim promatranim godinama (689–1.093 naspram planiranih 600), što ukazuje da je inicijalna procjena potencijala bila konzervativna. Ova pouka sugerira da je potrebno revidirati ciljne vrijednosti pokazatelja u narednom planskom dokumentu naviše, te intenzivirati ulaganja u turističku infrastrukturu i promidžbu.

Pouka 3 – EU fondovi su ključan, ali nedovoljan iskorišten financijski instrument

Stabilnost od 1 projekta iz ESI fondova godišnje pokazuje kontinuirani kapacitet apsorpcije, ali i prostor za značajno povećanje. Specifičnom podrškom Poduzetničkog centra Erdut i dodatnim educiranjem dionika moguće je multiplicirati broj projekata financiranih iz EU fondova i time ubrzati provedbu strateških projekata.

Pouka 4 – Sustav praćenja je snažan, ali ga treba ojačati za strukturne pokazatelje

Godišnja izvješća o provedbi uspostavila su redovitu praksu praćenja. Međutim, strukturni pokazatelji (demografija, siromaštvo) dostupni su samo s vremenskim zakašnjenjem ili nisu dostupni na razini Općine, što ograničava pravovremeno identificiranje negativnih trendova i prilagodbu mjera.

Pouka 5 – Strateški projekti su ključni nositelji transformativnog razvoja

Strateški projekti (Ekološko-edukacijski centar Banjkas, Erdutska kula, AGRO HUB) identificirani su kao intervencije s potencijalom generiranja multiplikativnih učinaka na turizam, okoliš i gospodarski razvoj. Pravovremeno osiguranje financiranja i provedba ovih projekata ključni su preduvjeti za postizanje transformativnih razvojnih ishoda.

Pouka 6 – Održivost izvan trajanja projekta

Održivost rezultata treba procjenjivati ne samo kroz završetak projekta, nego i kroz sposobnost budućeg financiranja održavanja, upravljanja i aktivnog korištenja stvorene infrastrukture i usluga.

Pouka 7 – Vanjski fiskalni i tržišni uvjeti provedbe u ruralnim sredinama

U ruralnim jedinicama lokalne samouprave provedbena uspješnost ne ovisi samo o kvaliteti lokalnog planiranja, nego u velikoj mjeri i o fiskalnoj sposobnosti predfinanciranja, koordinaciji s vanjskim institucijama te tržišnim uvjetima provedbe investicija.

Pouka 8 – Uloga kvalitativnih uvida u tumačenju pokazatelja

Kvalitativni uvidi dionika razvoja korisni su za tumačenje uzroka odstupanja između planiranih i ostvarenih vrijednosti pokazatelja, osobito u područjima u kojima statistički pokazatelji ne mogu sami objasniti sporiju dinamiku promjena.

8. PREPORUKE

Na temelju provedenih analiza, nalaza, zaključaka i pouka, Tim za vrednovanje formulira sljedeće preporuke za poboljšanje provedbe Plana razvoja Općine Erdut za preostalo provedbeno razdoblje 2026.–2030.:

Tablica 8. Preporuke za poboljšanje provedbe Plana razvoja Općine Erdut za provedbeno razdoblje 2026.-2030.

Oznaka	Tematsko područje	Preporuka	Nositelji provedbe	Rok
P1	Važnost / Demografija (PC 1)	Intenzivirati demografske mjere uz vertikalnu koordinaciju s nadređenim razinama upravljanja	Općina Erdut, Osječko-baranjska županija, MDURIMPU, MROSP	Kratkoročno (2026.)
P2	Učinkovitost / Strateški projekti	Ubrzati pripremu i provedbu strateških projekata, posebice u sektoru turizma, okoliša i kulture	Općina Erdut, Poduzetnički centar Erdut	Kratkoročno–Srednjoročno (2026.–2027.)
P3	Učinkovitost / EU fondovi	Jačati apsorpcijske kapacitete za EU fondove s ciljem povećanja broja odobrenih projekata	Općina Erdut, Poduzetnički centar Erdut	Kratkoročno (2026.)
P4	Učinkovitost / Infrastruktura (PC 6)	Intenziviraj ulaganja u komunalnu i prometnu infrastrukturu, s naglaskom na dovršetak vodoopskrbe i asfaltiranje nerazvrstanih cesta	Općina Erdut, Komunalne tvrtke	Kratkoročno–Srednjoročno (2026.–2028.)
P5	Učinkovitost / Zaštita okoliša (PC 5)	Povećati investicije u zaštitu okoliša na razinu ciljanih 350.000 EUR godišnje	Općina Erdut, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	Kratkoročno–Srednji rok (2026.–2028.)
P6	Učinkovitost / Socijalna skrb (PC 3)	Intenziviraj mjere smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti u suradnji s nadležnim institucijama	Općina Erdut, CZSS, Osječko-baranjska županija	Kratkoročno (2026.)
P7	Djelotvornost / Turizam i gospodarstvo (PC 8)	Iskoristiti nadostvareni turistički potencijal i proširiti kapacitete turističke ponude	Općina Erdut, TZ, Poduzetnički centar Erdut	Kratkoročno–Srednji rok (2026.–2027.)
P8	Učinak / Sustav praćenja	Unaprijediti sustav praćenja i izvještavanja o provedbi Plana razvoja	Općina Erdut, Tim za vrednovanje	Kratkoročno (2026.)
P9	Održivost / Financiranje	Diversificirati i osigurati kontinuirano financiranje mjera Plana razvoja iz višestrukih izvora	Općina Erdut, Poduzetnički centar Erdut	Kratkoročno (2026.)
P10	Opravednost / Izmjene Plana razvoja	Razmotriti ciljane izmjene i dopune Plana razvoja radi optimizacije provedbenog okvira	Općina Erdut, Odbor za vrednovanje	Kratkoročno (2026.–2027.)

U nastavku se pruža detaljno obrazloženje za svaku preporuku:

P1: Intenzivirati demografske mjere uz vertikalnu koordinaciju s nadređenim razinama upravljanja

Nositelji: Općina Erdut, Osječko-baranjska županija, MDURIMPU, MROSP | Rok: Kratkoročno (2026.)

Smanjenje udjela djece od 0 do 14 godina na 8,15% (cilj 13%) i vitalni indeks ~30 upućuju na to da mjere PC 1 same po sebi nisu dostatne za zaustavljanje demografskog pada u ruralnom kontekstu. Preporuča se: (a) uspostava strukturiranog dijaloga s Osječko-baranjskom županijom i nadležnim ministarstvima za zajednički program demografske revitalizacije Općine; (b) proširenje palete demografskih mjera na razini Općine (stambene subvencije za mlade obitelji, potpora zapošljavanju, proširenje kapaciteta predškolskog odgoja – cilj: 3 dječja vrtića/pravne osobe, trenutno 2); (c) sustavno praćenje rezultata demografskih mjera kroz polugodišnja izvješća. Također, u dugoročnoj perspektivi, demografske mjere valja snažnije povezati s gospodarskim i stambenim preduvjetima ostanka i doseljavanja stanovništva, jer iskustvo provedbe pokazuje da financijske potpore same po sebi nisu dovoljne za brži demografski oporavak.

P2: Ubrzati pripremu i provedbu strateških projekata, posebice u sektoru turizma, okoliša i kulture

Nositelji: Općina Erdut, Poduzetnički centar Erdut | Rok: Kratkoročno–Srednjoročno (2026.–2027.)

Projekti Ekološko-edukacijski centar Banjkas, Rekonstrukcija Erdutske kule i Centar za promatranje ptica Sopljavina imaju potencijal generiranja multiplikativnih učinaka. Preporuča se: (a) dodjela osobe odgovorne za praćenje provedbe svakog strateškog projekta; (b) pravovremena priprema i podnošenje projektnih prijedloga na EU natječaje i Program ruralnog razvoja; (c) razmatranje mogućnosti partnerstva s privatnim sektorom (PPP) za projekte poput Adrenalinskog parka Erdut i AGRO HUB-a. Jačati operativnu suradnju s Gradom Osijekom, Osječko-baranjskom županijom i relevantnim nacionalnim tijelima u rješavanju pitanja koja prelaze nadležnost općine, osobito u području javnog prijevoza, veće infrastrukture i razvojnih projekata višeg teritorijalnog obuhvata.

P3: Jačati apsorpcijske kapacitete za EU fondove s ciljem povećanja broja odobrenih projekata

Nositelji: Općina Erdut, Poduzetnički centar Erdut | Rok: Kratkoročno (2026.)

Broj projekata odobrenih iz ESI fondova stabilan je na razini 1 projekta godišnje. S obzirom na prilike koje nudi Višegodišnji financijski okvir EU 2021.–2027. i potencijalne programe iz perspektive 2028.–2034., preporuča se: (a) kontinuirano educiranje zaposlenika Općine i Poduzetničkog centra Erdut za prijavu na EU natječaje; (b) angažman vanjskog stručnjaka za EU projekte za specifično potpomognuta područja Programa Konkurentnost i kohezija, programa Ruralni razvoj i LIFE; (c) uspostava godišnjeg plana prijave na EU natječaje usklađenog s provedbenim planom strateškog dokumenta. Posebnu pozornost potrebno je usmjeriti na osiguravanje kapaciteta za predfinanciranje i sufinanciranje projekata te na pravodobnu pripremu zrelih projektnih prijedloga kako bi se smanjio rizik od odustajanja ili kašnjenja u provedbi.

P4: Intenzivirati ulaganja u komunalnu i prometnu infrastrukturu, s naglaskom na dovršetak vodoopskrbe i asfaltiranje nerazvrstanih cesta

Nositelji: Općina Erdut, Komunalne tvrtke | Rok: Kratkoročno–Srednjoročno (2026.–2028.)

Vodoopskrba stagnira na 98% (cilj 100%), a duljina asfaltiranih nerazvrstanih cesta nije dostigla ciljnih 60 km (polazna vrijednost: 46,85 km). Preporuča se: (a) izrada konkretnog akcijskog plana za priključivanje preostalih domaćinstava na javnu vodoopskrbu s rokovima i odgovornostima; (b) prioritizacija asfaltiranja nerazvrstanih cesta prema kriteriju razvojnog učinka; (c) razmatranje financiranja iz ITU mehanizma Urbane aglomeracije Osijek. Potrebno je unaprijediti koordinaciju s javnopravnim tijelima i sektorskim institucijama nadležnima za dozvole, suglasnosti i imovinsko-pravne odnose, budući da upravo ti koraci predstavljaju jedno od glavnih uskih grla provedbe kapitalnih ulaganja.

P5: Povećati investicije u zaštitu okoliša na razinu ciljanih 350.000 EUR godišnje

Nositelji: Općina Erdut, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost | Rok: Kratkoročno–Srednji rok (2026.–2028.)

Investicije u zaštitu okoliša dosežu tek 41% ciljne vrijednosti (143.230 EUR naspram 350.000 EUR). Preporuča se: (a) apliciranje na Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za financiranje projekata zelene infrastrukture; (b) izrada energetskega plana Općine kao osnove za prijave na EU fondove za energetske obnovu; (c) nastavak i proširenje programa energetske obnove objekata (cilj: preći 15 obnovljenih objekata u narednom ciklusu).

P6: Intenzivirati mjere smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti u suradnji s nadležnim institucijama

Nositelji: Općina Erdut, CZSS, Osječko-baranjska županija | Rok: Kratkoročno (2026.)

Stopa rizika od siromaštva i socijalne isključenosti stagnira na 30% (cilj 20%), a broj pružatelja usluga organiziranog stanovanja ostaje na 0 (cilj 5). Preporuča se: (a) pojačati koordinaciju s Centrom za socijalnu skrb i OBŽ za realizaciju projekta „Zeleni kvadrati doma mog“ (10 stanova u Dalju); (b) aplicirati na EU Fond za pravednu tranziciju i ESF+ za programe aktivacije socijalno ugroženih osoba; (c) ojačati suradnju s organizacijama civilnog društva za pružanje socijalnih usluga.

P7: Iskoristiti nadostvareni turistički potencijal i proširiti kapacitete turističke ponude

Nositelji: Općina Erdut, TZ, Poduzetnički centar Erdut | Rok: Kratkoročno–Srednji rok (2026.–2027.)

Turistički dolasci premašili su ciljne vrijednosti (689–1.093 naspram planiranih 600). Preporuča se: (a) revizija i povećanje ciljnih vrijednosti pokazatelja turističkih dolazaka i noćenja za naredno plansko razdoblje; (b) ubrzanje provedbe projekata Erdutska kula i Adrenalinski park Erdut koji proširuju turističku ponudu; (c) razvoj i promicanje specifičnih turističkih paketa vezanih uz Erdutsko vinogorje, Dunav i ekoturizam (Banjkačka šuma, promatranje ptica); (d) jačanje suradnje s TZ OBŽ za uključivanje u šire turističke marketinške kampanje. S obzirom na prostorni položaj uz Dunav i razvojne potencijale područja, preporučuje se aktivnije korištenje programa prekogranične suradnje i drugih teritorijalnih instrumenata za projekte u području turizma, okoliša i lokalne infrastrukture

P8: Unaprijediti sustav praćenja i izvještavanja o provedbi Plana razvoja

Nositelji: Općina Erdut, Tim za vrednovanje | Rok: Kratkoročno (2026.)

Preporuča se: (a) uspostava jasne metodologije za prikupljanje pojedinih statističkih pokazatelja koji u dosadašnjem promatranom razdoblju nisu bili dostupni ili su imali kašnjenja (npr. udio djece 0-14

godina, stopa rizika od siromaštva); (b) preispitati i redefinirati pokazatelj ishoda kod PC 8 čija je ciljna vrijednost jednaka polaznoj vrijednosti (0), čime isti nije mjerljiv; (c) razmotriti mogućnost proširenja sustava izvještavanja s polugodišnjim operativnim praćenjem ključnih kapitalnih projekata; (d) jačati kapacitete internih dionika za prikupljanje i analizu podataka o provedbi. Preporuča se unaprijediti lokalni sustav prikupljanja podataka za potrebe praćenja provedbe, uključujući redovitije praćenje pokazatelja zaposlenosti i drugih razvojnih pokazatelja koji su važni za donošenje odluka, a trenutačno nisu sustavno dostupni u svim godinama praćenja.

P9: Diversificirati i osigurati kontinuirano financiranje mjera Plana razvoja iz višestrukih izvora

Nositelji: Općina Erdut, Poduzetnički centar Erdut | Rok: Kratkoročno (2026.)

Ograničenost financijskih kapaciteta Općine za predfinanciranje kapitalnih projekata je ključno usko grlo provedbe. Preporuča se: (a) razmotriti mogućnosti povoljnih zajmova (HBOR, EIB) za predfinanciranje kapitalnih projekata; (b) uspostaviti sustav aktivnog praćenja otvorenih EU natječaja relevantnih za planove provedbe Općine; (c) jačati suradnju s LAG-om Vuka-Dunav za financiranje projekata ruralnog razvoja; (d) razviti višegodišnji plan kapitalnih investicija usklađen s dinamikom raspisivanja EU natječaja.

P10: Razmotriti ciljane izmjene i dopune Plana razvoja radi optimizacije provedbenog okvira

Nositelji: Općina Erdut, Odbor za vrednovanje | Rok: Kratkoročno (2026.–2027.)

S obzirom na identificirane nalaze postupka vrednovanja, preporuča se razmatranje sljedećih ciljanih izmjena i dopuna Plana razvoja: (a) redefinicija pokazatelja ishoda kod PC 8 s neodgovarajućom ciljnom vrijednošću; (b) revidiranje ciljnih vrijednosti turističkih pokazatelja naviše, uzimajući u obzir ostvarene rezultate; (c) razmatranje dodavanja novog pokazatelja za praćenje broja pružatelja socijalnih usluga koji adekvatno mjeri napredak PC 3; (d) jačanje veze između mjera PC 1 i relevantnih nacionalnih programa demografske revitalizacije.

9. PRILOZI

9.1. Opis i vremenski plan provedbe postupka vrednovanja te opis korištene metodologije vrednovanja i ograničenja istraživanja

9.1.1. Vremenski plan provedbe postupka vrednovanja

Predmetno vrednovanje provedeno je fazno, kroz sljedeće faze i aktivnosti prikazane u tablici u nastavku.

Tablica 9. Vremenski plan provedbe postupka vrednovanja

Faza	Aktivnost	Isporučevina	Rok/Status
1. Početna faza	Definiranje plana i okvira postupka vrednovanja s Naručiteljem; uvodni sastanak	—	Provedeno (travanj 2026.)
2. Pripremno-istraživačka faza	Priprema istraživanja i analize; izrada metodologije vrednovanja; definiranje kriterija i pitanja za vrednovanje; prikupljanje dokumenata	Početno izvješće o vrednovanju	Isporučeno 30.04.2026.
3. Analitička faza	Analiza Plana razvoja i vezanih materijala prema kriterijima vrednovanja; analiza ostvarenja posebnih ciljeva, mjera i strateških projekata	Izvješće o napretku	Isporučeno 06.05.2026.
4. Faza vrednovanja	Vrednovanje, prosudba i ocjena; izrada nalaza i odgovora na pitanja za vrednovanje; izrada zaključaka i pouka; izrada preporuka	—	Provedeno (svibanj 2026.)
5. Završna faza	Izrada Konačnog izvješća o provedbi postupka vrednovanja	Konačno izvješće o vrednovanju	Nacrt: svibanj 2026.
6. Prihvaćanje	Rasprava pred Odborom za vrednovanje; eventualne dorade; prihvaćanje	Konačno izvješće (prihvaćeno)	Prema rasporedu Odbora

9.1.2. Opis korištene metodologije vrednovanja i ograničenja istraživanja

Metodologija korištena za vrednovanje tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje), definirana je, usklađena i provedena u skladu sa zakonodavnim okvirom sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske i relevantnim aktima. Primijenjene su sljedeće analitičke metode:

- Kvalitativne metode: analiza sadržaja (dokumentacijska analiza Plana razvoja, godišnjih izvješća, Provedbenog programa i pratećih dokumenata); komparativna analiza (usporedba ostvarenih i ciljnih vrijednosti pokazatelja); ispitivanje i ocjena Plana razvoja kroz pitanja za vrednovanje
- Kvantitativne metode: statistička analiza trendova pokazatelja ishoda i rezultata u promatranom razdoblju (2023.–2025.); analiza financijske realizacije

Ključna ograničenja istraživanja:

- Nedostupnost pojedinih statističkih podataka za referentno razdoblje (udio djece 0-14 godina u 2023. godini nije dostupan, stopa rizika od siromaštva nije dostupna na razini Općine)
- Duljina asfaltiranih nerazvrstanih cesta nije bila raspoloživa za sve promatrane godine

- Neodgovarajuće definiranje ciljne vrijednosti jednog pokazatelja ishoda (PC 8) onemogućuje mjerenje napretka
- Vrednovanje se temeljilo isključivo na dostavljenoj dokumentaciji – nije provedeno anketiranje ili intervjuiranje dionika

9.2. Popis izvora podataka i dokumenata korištenih tijekom provedbe postupka vrednovanja

1. Plan razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine (Odluka o usvajanju, KLASA: 302-01/22-01/1, URBROJ: 2158-18-01-23-7, od 21. ožujka 2023.)
2. Provedbeni program Općine Erdut za period 2021.–2025. godina
3. Godišnje izvješće o provedbi Plana razvoja Općine Erdut za 2023. godinu
4. Godišnje izvješće o provedbi Plana razvoja Općine Erdut za 2024. godinu
5. Godišnje izvješće o provedbi Plana razvoja Općine Erdut za 2025. godinu
6. Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa Općine Erdut za 2023. godinu
7. Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa Općine Erdut za 2024. godinu
8. Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa Općine Erdut za 2025. godinu
9. Početno izvješće o vrednovanju Plana razvoja Općine Erdut_2026-04-21 (Tim za vrednovanje)
10. Izvješće o napretku vrednovanja Plana razvoja Općine Erdut_2026-05-06 (Tim za vrednovanje)
11. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/21)
12. Plan razvoja Osječko-baranjske županije za razdoblje do 2027. godine
13. Strategija razvoja Urbane aglomeracije Osijek 2021.–2027.
14. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem RH (NN 123/17, 151/22)
15. Pravilnik o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja (NN 44/23)
16. Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja (NN 37/23)
17. Podaci Državnog zavoda za statistiku (DZS) – demografski pokazatelji
18. Polustrukturirani intervju s dionikom razvoja iz Općine Erdut, svibanj 2026., anonimizirani zapis, korišten kao dopunski kvalitativni izvor u završnoj fazi vrednovanja.

9.3. Pregled ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda

Pregled ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda tijekom provedbe Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine – u 2023., 2024. i 2025. godini, prikazan je u tablici u nastavku.

Tablica 10. Pregled ostvarenja posebnih ciljeva i pokazatelja ishoda provedbe Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine – u 2023., 2024. i 2025. godini

Posebni cilj / Pokazatelj ishoda	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost 2030.	2023.	2024.	2025.	Ocjena trenda
PC 1. Demografska revitalizacija						
Broj dječjih vrtića i pravnih osoba predškolskog odgoja	2	3	2	2	2	△ Bez napretka
Iznos potpora za novorođenu djecu (EUR)	17.254	20.000	20.291	20.000	23.400	✓ Ostvareno
Udio stanovništva 0-14 godina u ukupnom stanovništvu (%)	10,60	13	n/p	8,48	8,15	X Negativan trend

PC 2. Odgoj i obrazovanje						
Rashodi za odgojno-obrazovni sustav JLS, po stanovniku (EUR)	43,75	80	45,41	45,50	72,51	↑ Pozitivan trend
Broj učenika za deficitarna zanimanja	50	70	50	55	49	△ Stagnacija
PC 3. Socijalna skrb						
Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti (%)	30	20	30	30	30	X Bez napretka
Broj pružatelja usluga organiziranog stanovanja	0	5	0	0	0	X Bez napretka
Rashodi za socijalnu zaštitu JLS, po stanovniku (EUR)	81,77	100	15,40*	88,38	114,98	✓ Ostvareno (2025.)
PC 4. Zajednica i civilno društvo						
Rashodi za sport JLS, po stanovniku (EUR)	22,76	40	31,74	52,83	79,53	✓ Daleko iznad cilja
Broj sportskih klubova koji primaju subvenciju	17	20	16	16	13	X Negativan trend
Rashodi za kulturu JLS, po stanovniku (EUR)	16,1	30	34,69	25,65	29,71	↑ Blizu cilja
PC 5. Zaštita okoliša						
Investicije u zaštitu okoliša (EUR)	119.451	350.000	149.908	136.983	143.230	△ Nedovoljno (~41% cilja)
Sakupljena količina odv. komunalnog otpada (t)	67,61	70	1.161,93	853,04	1.055	✓ Daleko iznad cilja
Stupanj recikliranja komunalnog otpada (%)	12	25	11	12	34	✓ Ostvareno i prešlo cilj
Broj energetske obnovljenih objekata javnog sektora	6	15	8	8	15	✓ Ostvareno (2025.)
PC 6. Lokalna infrastruktura						
Stanovništvo priključeno na javnu vodoopskrbu (%)	98	100	98	98	98	△ Bez napretka
Duljina asfaltiranih nerazvrstanih cesta (km)	46,85	60	n/p	n/p	n/p	→ U tijeku
PC 7. Civilna zaštita						
Ukupni broj pripadnika civilne zaštite	18	18	18	28	23	✓ Ostvareno i prešlo cilj
PC 8. Poslovni okoliš						
Ukupni broj turistički dolazaka	500	600	626	734	689/1.093	✓ Ostvareno
Broj projekata/ha MSP uz potporu Općine	27	30	32/51	34	26	△ Fluktuirala
PC 9. Javni sektor						
Broj zaposlenih u edukacijama/digitalnih usluga	4/4	4/4	5/5	5/5	6/6	✓ Ostvareno
Broj projekata iz ESI fondova	2	—	1	0	1	→ Stabilan

Napomena: * Iznimno niski rashodi za socijalnu zaštitu u 2023. godini (15,40 EUR/st.) rezultat su metodološke ili evidencijske anomalije u izvještavanju te je za ocjenu trenda relevantniji podatak za 2024. i 2025. godinu. „np“ = nije dostupno.

9.4. Pregled mjera i pokazatelja rezultata tijekom provedbe Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine – u 2023., 2024. i 2025. godini

Tablica 11. Pregled mjera i pokazatelja rezultata tijekom provedbe Plana razvoja Općine Erdut za razdoblje do 2030. godine – u 2023., 2024. i 2025. godini

Posebni cilj	Pokazatelj ishoda	Jedinica mjere	Početna vrijednost (2021.)	Ciljana vrijednost (2030.)	Ostvareno u 2023.	Ostvareno u 2024.	Ostvareno u 2025.	Izvori financiranja	Status
1. Podrška demografskoj revitalizaciji i osnaživanje obitelji	Broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba predškolskog odgoja	Broj	2	3	2	2	2	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost
	Iznos potpora za novorođenu djecu	EUR	17.254,00	20.000,00	20.290,85	20.000,00	23.400,00	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost
	Udio stanovništva od 0 do 14 godina	%	10,6	13	0	8,48	8,15	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
2. Razvoj i unaprjeđenje sustava odgoja i obrazovanja	Rashodi za odgojno-obrazovni sustav JLS po stanovniku	EUR	43,75	80	0	65,10	72,51	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost
	Broj učenika za deficitarna zanimanja	Broj	50	70	0	55	49	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
3. Razvoj i unaprjeđenje sustava socijalne skrbi	Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti	%	30	20	0	30	30	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
	Broj pružatelja usluga organiziranog stanovanja	Broj	0	5	0	0	0	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
	Rashodi za socijalnu zaštitu JLS po stanovniku	EUR	81,77	100	0	88,38	114,98	Proračun JLS, EU fondovi	U tijeku / Trajna aktivnost
4. Jačanje zajednice i civilnog društva	Rashodi za sport JLS po stanovniku	EUR	22,76	40	0	52,83	79,53	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost
	Broj sportskih klubova koji primaju subvenciju	Broj	17	20	16	16	13	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost
	Rashodi za kulturu JLS po stanovniku	EUR	16,10	30	0	25,65	29,71	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost
	Investicije u zaštitu okoliša	EUR	119.450,53	350.000,00	149.908,17	149.829,52	143.230,00	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost

5. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša	Sakupljena količina odvojenog komunalnog otpada	Tona	67,61	70	0	853,04	1.055,00	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
	Stupanj recikliranja komunalnog otpada	%	12	25	0	12	34	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
	Broj energetske obnovljenih objekata	Broj	6	15	8	8	15	Proračun JLS, EU fondovi	U tijeku / Trajna aktivnost
6. Razvoj lokalne infrastrukture	Stanovništvo priključeno na javnu vodoopskrbu %	%	98	100	0	98	98	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
	Duljina asfaltiranih ostalih cesta	km	46,85	60,00	0,086	46,85	46,85	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost
	Duljina zemljanih ostalih cesta	km	51,62	38,47	0	51,62	51,62	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost
7. Jačanje kapaciteta zajednice na rizike	Rashodi za civilnu zaštitu po stanovniku	EUR	9,03	15	0	12,23	14,61	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost
	Broj članova operativnih snaga civilne zaštite na 1000 st.	Broj	0,01	0,05	0	0,16	0,015	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
8. Razvoj konkurentnosti gospodarstva	Broj zaposlenih na 1.000 stanovnika	Broj	146	250	0	0	0	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
	Razvoj broja novih poljoprivrednika (OPG-ova)	Broj	474	600	0	465	448	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
	Noćenja u turističkim smještajnim objektima	Broj	1.246	3.500	1.969	689	2.939	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
9. Unaprjeđenje učinkovitosti javnog sektora	Postotak investicijskih projekata završenih u roku	%	1	5	0	1	0	N/A	U tijeku / Trajna aktivnost
	Broj digitaliziranih usluga JLS	Broj	2	6	1	3	6	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost
	Broj zaposlenika JLS koji su sudjelovali u edukacijama	Broj	4	6	5	5	6	Proračun JLS	U tijeku / Trajna aktivnost

9.5. Status provedbe strateških projekata važnih za razvoj Općine Erdut do 2030. godine

Tablica 12. Status provedbe strateških projekata važnih za razvoj Općine Erdut do 2030. godine

Posebni cilj	Strateški projekt	Početak provedbe	Završetak provedbe	Status provedbe
Posebni cilj 4. Jačanje zajednice i civilnog društva u funkciji poticanja aktivnog i kvalitetnog života građana	Rekonstrukcija i obnova kulturne baštine područja Erdutska kula	2027.	2030.	SPREMAN ZA PRIJAVU Projektno-tehnička dokumentacija završena. Očekuje se revizija troškovnika te slanje na odgovarajući natječaj.
	Društvena infrastruktura - Društveni centar Stara škola	2026.	2028.	U PRIPREMI CBA analiza i projektno-tehnička dokumentacija su pripremljene. Prijava na natječaj predviđena za 2026. godinu.
	Kultura za razvoj	2028.	2030.	PRIJAVLJENO Ishođena građevinska dozvola, projekt spreman za prijavu unutar Urbane aglomeracije Osijek.
	Izgradnja teniskih terena na području općine Erdut	2026.	2027.	U TIJEKU (odobren za financiranje) Projektno-tehnička dokumentacija spremna.
	Adrenalinski park Erdut	2029.	N/A	PROJEKтна IDEJA Projekt je još uvijek na razini projektne ideje.
	Bjelobrdska kultura	2028.	2030.	PROJEKтна IDEJA Projekt je još uvijek na razini projektne ideje.
Posebni cilj 5. Unaprjeđenje sustava zaštite okoliša	Zeleni kvadrati doma mog	N/A	N/A	U PRIPREMI / PRIJAVLJENO Prijedlog općine Erdut kao iskaz interesa za partnerstvo na poziv Osječko-baranjske županije.
Posebni cilj 6. Razvoj lokalne infrastrukture	Nerazvrstane ceste - Cesta Podunavlje Erdut i Duboki put	2026.	2027.	SPREMAN ZA PRIJAVU PTD za cestu Podunavlje Erdut gotova (projekt nije prošao 2024., sprema se na novi natječaj), dok se za Duboki put treba izraditi PTD.
Posebni cilj 8. Razvoj konkurentnosti gospodarstva	Agro - Hub	2024.	N/A	PROVEDEN Formiran Agro-Hub za pružanje edukacije poljoprivrednicima i analize opreme.
	Ekološko-edukacijski centar Banjkaš	2027.	2030.	SPREMAN ZA PRIJAVU Aplikacija pripremljena i dokumentacija u cijelosti spremna; nakon neodobravanja 2024. traže se novi pozivi.
	Centar za promatranje ptica Sopljavina	2026.	2027.	U PRIPREMI / IZRADA Prijavljen na Interreg (HR-SRB) pod izmijenjenim nazivom (nije odobren), traži se daljnje unaprjeđenje PTD za buduće prijave.